

Випуск №7.
Травень 2026 року

UDO
NATION

EEYES
EASTERN EUROPE YOUTH
EMPOWERMENT SPACE

Think Tanks Essentials

Think Tanks Essentials

Випуск №7

Київ, 2026

У світі, що швидко змінюється, аналітичні центри (або англ. think tanks) стали ключовими гравцями у формуванні міжнародних дискусій та стратегій. Вони не лише генерують ідеї, а й визначають напрями політичних рішень та впливають на суспільні настрої.

Журнал “ThinkTank Essentials” створений з метою узагальнювати та аналізувати найважливіші експертні дослідження, щоб показати, як вони формують наше розуміння світового порядку.

Цей журнал є корисним для всіх, хто прагне орієнтуватися в дедалі складнішій міжнародній політиці. Він дозволяє відстежувати ключові тенденції, аргументацію провідних експертів, які впливають на рішення урядів та міжнародних організацій. Для дослідників та студентів це зручне джерело аналітики й актуальних кейсів, для дипломатів та експертів – інструмент розуміння глобальних процесів і прогнозування можливих сценаріїв, для широкої аудиторії – можливість побачити за заголовками новин глибший контекст.

ЗМІСТ

Передмова.....	10
Близький Схід, Іран і безпека морських коридорів.....	12
Американська війна проти Ірану — не перемога для Росії. І ось чому.....	13
Рахунок доведеться сплатити: коротко-, середньо- та довгострокові наслідки війни з Іраном.....	14
Ормуз і Баб-ель-Мандеб: війна всередині війни.....	15
Стратегія, яку Іран вибудовував сорок років, і війна, яку Захід досі не розуміє.....	16
Внутрішня політика, демократія та суспільні настрої.....	18
Що досвід угорських виборів розкриває про Європейський Союз	19
Застаріла зовнішня політика Трампа.....	20
Геополітика — недооцінена тема для виборців напередодні 2027 року.....	21
Геоелекономика, фінансові ризики та стратегічні залежності ЄС.....	22
Ризики для Європи через домінування США у глобальному управлінні активами.....	23
Як ЄС може заново опанувати мову сили й перетворити торгівлю на геоелекономічне стримування.....	24
Від домовленості до правил: пропозиція ЄС щодо TRIPP та управління Середнім коридором.....	25
Стратегічна залежність ЄС від критично важливої сировини.....	26
Зростання впливу політичних ризиків на фінансові ринки.....	27
Валютне протистояння США і Китаю дає євро новий шанс.....	28
Енергетика, кліматична політика та кліматична безпека.....	30
Дві сторони однієї кризи: клімат, безпека та потреба у спільному плануванні.....	31
Від особливого статусу Арктики до стратегічного протистояння.....	32
Від Паризької угоди до майбутнього кліматичних переговорів після COP30.....	33
Енергетичний перехід Німеччини: як побудувати справедливий та стійкий Energiewende в умовах економічних і геополітичних криз.....	34
Європейська стратегічна автономія, оборона та військова готовність.....	36
Оцінка наслідків: що війна з Іраном насправді означає для оборони Європи.....	37
Щорічний огляд бойової готовності на східному фланзі.....	38
Контури безпеки: роль NB8 у безпеці Північної Європи.....	39
Велика стратегія для Європи та кінець Pax Americana.....	40
Взаємодія держави та приватного сектору в європейських оборонних технологіях.....	41
Нова воєнна стратегія Німеччини.....	42

Китай, BRICS+ і трансформація глобального порядку.....	44
BRICS+ досі живий і дієздатний.....	45
План розвитку Китаю на 2026–2030 роки: продовження економічної моделі та посилення самостійності	46
Від регіонального гравця до глобального: географічний аналіз присутності Китаю у світі	47
Нові технології, кібербезпека, дрони та космос.....	48
Гонка за реголітом: Artemis II та астрополітика нової космічної епохи.....	49
Трамп II проти цифрового врядування: хрестовий похід у США та Європі.....	50
Готуватися потрібно вже зараз: ШІ змінює правила гри у сфері кібербезпеки.....	51
Партнерства ЄС, регіональна дипломатія та зовнішні зв'язки.....	52
ЄС та Австралія поглиблюють партнерство у сфері торгівлі та безпеки.....	53
Переосмислення перезавантаження відносин між ЄС і Великою Британією в мінливому глобальному контексті.....	54
Чи може оборонна співпраця дати поштовх відносинам між Туреччиною та ЄС?.....	55
Перший польсько-французький міжурядовий саміт у Гданську.....	56
Росія, Україна та східний вимір європейської безпеки.....	58
Російський підхід до перемир'я і пастки, які він створює для Європи.....	59
Білорусь провела перевірку готовності своїх збройних сил.....	60
Заморожені активи Росії як лакмусовий папірець для ЄС.....	61
Тепер Україна має сильні козири.....	62
Гострий кіготь ведмеда чи вразлива зона? Російські збройні сили на Далекому Сході.....	63
Естонія і «донбаський сценарій»: хибна аналогія.....	64
Проблеми Путіна: під зростаючим економічним і військовим тиском Кремль може або тягнути час, або піти на ескалацію.....	65
Команда.....	66
Використані публікації.....	68
Фото та зображення.....	70

Передмова

Цей випуск журналу має ширшу й різноманітнішу тематичну рамку. У ньому зібрані дослідження про Близький Схід, внутрішню політику ЄС, європейську оборону, стратегічні залежності ЄС, енергетики та кліматичну безпеку, фінансові ризики, нові технології та кібербезпеку, Китай, BRICS+, партнерства Європейського Союзу та російсько-український вимір європейської безпеки. На перший погляд, ці теми можуть здаватися різними. Проте нам важливо розуміти, що сучасний міжнародний порядок змінюється не в одному центрі, а одночасно в багатьох взаємопов'язаних точках.

У квітні Близький Схід, зокрема війна навколо Ірану та її наслідки для глобальної безпеки, залишалися однією з центральних тем у дослідженнях європейських think tanks. Ці матеріали важливі тим, що демонструють, що сучасний конфлікт вийшов за межі класичного воєнного протистояння. Ормузька протока й Баб-ель-Мандеб стають символами вразливості глобальної економіки, де енергетика, логістика, страхування, продовольство й фінансові ринки перетворюються на частини одного стратегічного фронту.

Інша важлива тенденція – поступове розширення самого поняття безпеки. Матеріали про клімат, Арктику, енергетичний перехід Німеччини та майбутнє кліматичних переговорів показують, що кліматична політика не може сприйматися як зовсім окрема тема. Вона пов'язана з оборонним плануванням, енергетичною незалежністю, промисловою конкурентоспроможністю, міграцією, доступом до ресурсів і здатністю держав адаптуватися до довгострокових криз. І є підстави вважати, що кліматична стійкість поступово стає частиною стратегічної стійкості. Також у цьому випуску приділяється увага геоекономіці – сфері, у якій сила реалізується через капітал, торгівлю, валюту, сировину, інфраструктуру та правила доступу до ринків. Дослідження про домінування США в управлінні активами, критичну сировину, політичні ризики на фінансових ринках, Середній коридор і нові можливості для Євро доводять, що економічна автономія є не менш важливою, ніж оборонна. Якщо Європа не контролює власні заощадження, ланцюги постачання, фінансові інструменти й критичні ресурси, її політична суб'єктність залишається обмеженою.

Окремий акцент зроблено на технологіях. Штучний інтелект, зокрема поява нової моделі ШІ, кібербезпека, цифрове врядування, дрони, історична космічна місія Artemis II та стратегічне протистояння в космосі дедалі більше визначають, як держави воюють, захищають інфраструктуру, контролюють дані, формують правила цифрового простору й конкурують за майбутні сфери впливу. Таким чином, технологічна перевага стає як економічною перевагою, так і безпековою умовою.

Водночас матеріали про Китай, BRICS+ і партнерства ЄС показують іншу важливу зміну. Глобальний порядок не просто поляризується, а фрагментується. Держави шукають альтернативні формати співпраці, нові маршрути, нові платформи впливу й більшу свободу маневру між великими центрами сили. Для Європейського Союзу це означає необхідність діяти стратегічно через партнерства, інфраструктуру, оборонну співпрацю, торговельні інструменти й політичну узгодженість.

Завершальний блок, присвячений Росії, Україні та східному виміру європейської безпеки, нагадує, що для України всі ці глобальні тенденції мають безпосереднє практичне значення. Підтримка України залежить не лише від безпосередньої ситуації на фронті, а й від стану європейської оборонної промисловості, санкційної політики, рішень щодо заморожених російських активів, внутрішньої єдності ЄС, пріоритетів США та здатності Заходу одночасно реагувати на кілька криз.

Зрештою, головна цінність цього випуску полягає не тільки в різноманітності тем, а в тому, що вони дозволяють побачити спільну тенденцію: міжнародна політика тепер більше визначається здатністю держав управляти складними взаємозалежностями. Ті, хто контролює ресурси, технології, маршрути, фінансові інструменти й оборонні спроможності, отримують перевагу в кризах та формуванні правил майбутнього. Для Європи це питання стратегічної зрілості. Для України – питання безпеки, стійкості та місця в новій архітектурі сили.

Недашківська Катерина
Авторка та менеджерка журналу "Think Tanks Essentials"

БЛИЗЬКИЙ СХІД, ІРАН І БЕЗПЕКА МОРСЬКИХ КОРИДОРІВ

Американська війна проти Ірану — не перемога для Росії. І ось чому

(англ. *The American War in Iran Is Not a Victory for Russia. Here's Why*)

Нона Міхелідзе, *Instituto Affari Internazionali (IAI)*, Італія
01.04.2026

Наразі є поширений наратив про те, що війна США проти Ірану автоматично стала виграшем для Росії. Авторка визнає, що зростання цін на нафту теоретично може принести Москві додаткові доходи, однак підкреслює, що все ж таки ці вигоди є непевними й обмеженими. Українські удари по російській енергетичній інфраструктурі вже суттєво порушили експортні можливості РФ, а продаж нафти зі значними знижками Китаю та Індії зменшує реальний ефект від підвищення світових цін.

Головний акцент дослідження зміщений з економіки на геополітику. Для Кремля, як стверджує авторка, ключовим завжди було не економічне благополуччя, а визнання Росії великою державою, здатною впливати на глобальний порядок. Саме в цьому вимірі іранська криза демонструє не силу, а слабкість Москви. США ухвалюють рішення без огляду на російську позицію, а втрата або ослаблення важливих для Росії партнерів, як Сирія, Венесуела та Іран, звужує простір російського впливу.

Окремо підкреслюється психологічний вимір. Ліквідація іранського лідера може бути для Путіна сигналом особистої вразливості, особливо на тлі українських ударів углиб російської території.

Таким чином, Росія дедалі менше формує міжнародні події й дедалі частіше лише реагує на них. Навіть якщо Москва отримує короткострокові вигоди від хаосу, вони не компенсують її поступову втрату статусу системного глобального гравця.

Рахунок доведеться сплатити: коротко-, середньо- та довгострокові наслідки війни з Іраном

(англ. The bill will come due: The short, medium and long-term consequences of the Iran war)

Андреас К. Хамзідіакос, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), Греція

08.04.2026

Війна навколо Ірану дедалі більше розглядається як подія з відкладеними системними наслідками для глобальної енергетики, логістики, продовольчої безпеки та міжнародних союзів. Автор наголошує, що нинішня увага до цін на нафту відображає лише найбільш видимий наразі рівень кризи, тоді як повна її ціна проявиться через місяці, а в окремих вимірах – через роки.

Першим ефектом війни є енергетично-логістичний шок. Часткове порушення руху через Ормузьку протоку, яка є ключовим маршрутом для нафти, скрапленого природного газу і добрив, призвело до зростання цін, проблем зі страхуванням суден і перебоїв у морських перевезеннях. Водночас стратегічні резерви можуть лише тимчасово пом'якшити ситуацію, але не вирішують проблему фізичного доступу до маршруту.

Найбільш недооціненим наслідком автор вважає продовольчий вимір. Через Ормузьку протоку проходить значна частина світової торгівлі добривами, тому нинішні перебої можуть через 4-6 місяців позначитися на врожаях, а через 6-12 місяців – перерости у продовольчу кризу, особливо в Південній Азії та Африці.

Окремо дослідження показує, що війна підриває традиційну модель відносин США з монархіями Перської затоки, побудовану на обміні енергетичної стабільності на безпекі гарантії. Держави Затоки дедалі активніше переходять до політики багатовекторності, посилюючи зв'язки з Китаєм, Індією, європейськими державами та іншими партнерами.

Загалом, війна демонструє перехід до світу, де енергетика, продовольство, логістика і безпека стають частинами єдиної стратегічної системи.

Ормуз і Баб-ель-Мандеб: війна всередині війни

(фр. Ormuz, Bab el-Mandeb : la guerre dans la guerre)

Жан-Клод Аллар, *Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS)*,
Франція

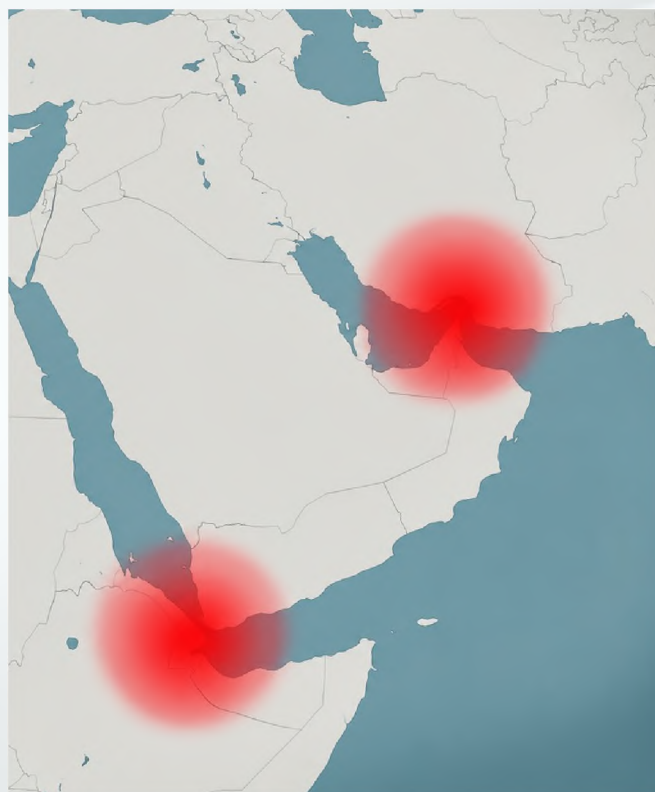
08.04.2026

Після швидкого послаблення частини оборонних можливостей Іран перейшов до асиметричної стратегії: ударів по Ізраїлю, американських базах і державах, які надають США військову інфраструктуру. Мета такої стратегії полягає не стільки у прямій військовій перемозі, скільки в підіриві довіри регіональних союзників до американських безпекових гарантій.

Ключовим інструментом Ірану автор називає контроль над Ормузькою протокою та Баб-ель-Мандебом. Через ці вузькі морські маршрути проходить значна частина світових потоків нафти, газу, добрив, гелію та алюмінію. Навіть без повної фізичної блокади достатньо створити атмосферу ризику, щоб страхові компанії призупинили гарантії, судноплавство скоротилося, а світові ринки зіткнулися з різким зростанням вартості перевезень і товарів.

Власне, саме через це автор використовує термін “війна всередині війни”, адже існує паралельний фронт, де зброєю стають логістика, страхування, енергетика, фінансові ринки й глобальні ланцюги постачання. Саме цей вимір створює найбільший тиск на США: всередині країни через інфляцію, ціни на паливо й падіння підтримки війни, а зовні – через сумніви партнерів у здатності Вашингтона гарантувати стабільність.

Найімовірнішим сценарієм автор вважає не повне завершення війни, а її заморожування. США можуть спробувати представити часткове послаблення Ірану як успіх, залишивши конфлікт у стані контрольованої напруги. Водночас стратегічний наслідок буде значно ширшим. Криза посилює сумніви щодо американського лідерства, загострює дебати про майбутнє НАТО і підштовхує Європу до серйознішої розмови про власну стратегічну автономію.

Стратегія, яку Іран вибудовував сорок років, і війна, яку Захід досі не розуміє

(англ. The strategy Iran built for forty years – and the war the West still doesn't understand)

Андреас К. Хамзідіакос, *Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP)*, Греція

23.04.2026

Іранська стратегія асиметричного стримування формувалася протягом десятиліть, але набула чіткої логіки та була уточнена вже після швидкого розгрому Сполученими Штатами оборони Іраку. Головний висновок Тегерана полягав у тому, що пряма конвенційна війна зі США є приреченою, тому метою стало не перемогти Захід на полі бою, а зробити ціну конфронтації політично, економічно й психологічно неприйнятною.

Автор виокремлює чотири опори цієї стратегії. Перша – масове використання ракет і дешевих дронів, які змушують супротивника витратити дорогі системи перехоплення на значно дешевші цілі. Друга – ядерна невизначеність. Іран тривалий час залишався близько до ядерного порогу, не оголошуючи про створення зброї. Однак війна 2026 року продемонструвала слабкість цієї моделі, адже така невизначеність може стримувати обережних акторів, але не тих, хто готовий до превентивного удару.

Третя опора – мережа проксі-сил і гібридних операцій, що дозволяє Ірану створювати тиск на кількох фронтах без прямої відповідальності. Четверта – використання географії як інструменту, передусім через Ормузьку протоку, де навіть загроза блокування здатна впливати на енергетичні ринки, страхування й глобальні ланцюги постачання.

Окремо автор проводить паралель з війною в Україні: обидва випадки демонструють, що масові та дешеві системи можуть підривати перевагу дорогих західних платформ. Для Європи це означає потребу терміново переглянути оборонне планування, посилити протидію гібридним мережам, адаптуватися до ризиків ядерного розповсюдження та розглядати стратегічну автономію не як далеку амбіцію, а як практичну безпекову необхідність.

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА, ДЕМОКРАТІЯ ТА СУСПІЛЬНІ НАСТРОЇ

Що досвід угорських виборів розкриває про Європейський Союз

(фр. *Ce que les élections hongroises nous apprennent de l'Union européenne*)

Федеріко Сантоніно, *Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS)*, Франція

14.04.2026

Автор аналізує поразку Віктора Орбана на виборах в Угорщині як подію, значення якої виходить далеко за межі внутрішньої політики однієї держави. В аналітичному коментарі пояснюється, що вплив Угорщини був доволі великим не через її розмір чи економічну силу, а через механізми ухвалення рішень в ЄС. Зокрема, через принцип однастайності у зовнішній політиці Будапешт міг блокувати спільні рішення Союзу й отримував значно більший політичний вплив, ніж мав би за своїми реальними можливостями.

За керівництва Орбана Угорщина стала одночасно політичною перешкодою і нормативним викликом для ЄС. Вона регулярно блокувала або послаблювала рішення щодо підтримки України, а модель “неліберальної демократії” суперечила принципам правової держави, на яких побудований Союз. Тому зміна влади в Будапешті може полегшити ухвалення спільних рішень, зокрема щодо фінансової допомоги Україні.

Окрему увагу приділено міжнародному виміру. Для Росії поразка Орбана означає втрату важливого дружнього голосу всередині Європейської ради, який роками допомагав Москві послаблювати європейську єдність. Для Китаю це також може бути ударом, оскільки Угорщина була одним із ключових каналів китайських інвестицій у Європі. Водночас поразка Орбана ставить питання про межі впливу Дональда Трампа та пов'язаних із ним правих націоналістичних рухів у Європі.

Загалом, на думку автора, проблема була не лише в Орбані, а й у правилах ЄС, які дозволили окремій державі-члену отримати надмірний потенціал для блокування тих чи інших рішень. Для України це означає, що усунення одного проросійського актора може спростити підтримку Києва, але довгострокове рішення залежить від глибокої реформи механізмів ухвалення рішень у ЄС.

Застаріла зовнішня політика Трампа¹

(англ. Trump's Geriatric Foreign Policy)

Джефф Гокінс, *Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS)*,
Франція

21.04.2026

Зовнішня політика Дональда Трампа – це доволі парадоксальне поєднання революційної політичної комунікації та глибоко архаїчного стратегічного мислення. Автор стверджує, що, попри образ президента, який руйнує післявоєнні американські альянси й активно використовує соціальні мережі, зміст його політики радше повертає США до логіки XIX – середини XX століття. Ця логіка проявляється в кількох напрямках. Інтерес Трампа до Гренландії автор пов'язує зі старою американською традицією територіальної експансії за прикладом купівлі Луїзіани та Аляски. Його політика щодо Латинської Америки, зокрема Венесуели, Куби й Панамського каналу, нагадує оновлену версію доктрини Монро, у якій Західна півкуля знову розглядається як простір американської першості. Торговельні війни й тарифи трактуються як повернення до протекціонізму XIX століття, коли високі мита були інструментом захисту американської промисловості. Імміграційна політика Трампа, на думку автора, також апелює до старішої традиції, коли американське законодавство відкрито надавало перевагу мігрантам із Північної та Західної Європи.

Окремо дослідження розглядає війну з Іраном, яка вписується в довгу історію американських спроб силового втручання. Автор нагадує про переворот проти Мохаммеда Мосаддика 1953 року й показує, що сучасні погрози Трампа щодо Ірану повторюють давню логіку: США нібито можуть за допомогою сили або авіаударів швидко створити потрібний політичний результат. За Дональда Трампа США можуть мислити не категоріями стабільних союзів і міжнародного права, а через угоди, примус, сфери впливу та односторонню силу.

“Фреска Костянтина Бруміді “Передача Луїзіани””

¹Хоч і, на перший погляд, назва статті не відповідає тематичному блоку, присвяченому внутрішній політиці, демократії та суспільним настроям, вона пояснює внутрішню логіку поведінки Дональда Трампа на міжнародній арені. – тут і далі прим. ред.

Геополітика — недооцінена тема для виборців напередодні 2027 року

(фр. *La géopolitique est une préoccupation sous-estimée de l'électorat pour 2027*)

Марі-Сесіль Нав, *Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS)*, Франція

30.04.2026

Наразі геополітика – це тема не лише для дипломатів, військових чи вузького кола експертів. Сучасні війни і конфлікти не обмежуються фронтом і застосуванням зброї, а охоплюють інформаційні атаки, економічний тиск, енергетичну залежність, технологічну конкуренцію, міграційні й кліматичні кризи, а також підрив демократичних інституцій. Саме тому французькі виборці значно більше цікавляться міжнародними процесами, ніж це часто припускають політичні еліти.

Авторка стверджує, що президентська й парламентська виборчі кампанії 2027 року у Франції не можуть будуватися суто навколо внутрішніх тем. Франція не існує у вакуумі, а отже будь-який серйозний суспільний проєкт має пояснювати, як країна діятиме у світі зростаючих конфліктів, нестабільності та боротьби за вплив. Політика, яка ігнорує ці питання, просто не відповідає масштабу викликів, які вже відчувають самі громадяни.

На думку авторки, Франції слід відповідати на ці виклики не ізоляціонізмом і не грубою силою, а активнішою зовнішньою політикою, побудованою навколо демократичних принципів, права та міжнародної співпраці. Йдеться про зміцнення французького й європейського суверенітету через інвестиції в науку, освіту, культуру, технології, штучний інтелект, цифрові інструменти, міжнародні організації та європейську оборону.

ГЕОЕКОНОМІКА, ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАЛЕЖНОСТІ ЄС

Ризики для Європи через домінування США у глобальному управлінні активами

(англ. Risks for Europe of US dominance of global asset management)

Дірк Схонмакер, Bruegel, аналітичний центр на рівні ЄС

08.04.2026

Автор аналізує ризики зростання домінування американських компаній на європейському ринку управління активами. Компанії з управління активами розпоряджаються коштами пенсійних фондів, страхових компаній, домогосподарств та інших інвесторів, а отже впливають на те, у які компанії, сектори й регіони спрямовується капітал.

На європейському ринку дедалі більшу роль відіграють американські компанії, тоді як позиції європейських – слабшають. Через це Європа ризикує втрачати частину контролю над тим, куди спрямовуються її власні заощадження. Особливу роль відіграють три найбільші американські компанії з управління активами – BlackRock, Vanguard і State Street. Вони розпоряджаються трильйонами доларів інвесторських коштів і тому фактично впливають на напрям руху глобального капіталу.

Це створює проблему для ЄС, адже американські та європейські компанії по-різному поведуться у питаннях корпоративного управління й сталого фінансування. Європейські компанії значно частіше підтримують соціальні та екологічні резолюції, тоді як американські управителі дедалі більше від них відходять, що суперечить європейському порядку денному ESG².

Другий ризик стосується нагляду. Великі компанії з управління активами працюють у Європі через хаби в Люксембурзі та Ірландії, але національні регулятори не завжди здатні бачити повну картину загальноєвропейських ризиків. Тому автор пропонує посилити роль Європейського управління з цінних паперів і ринків як центрального європейського наглядового органу. Головний висновок полягає в тому, що фінансова автономія є частиною стратегічної автономії ЄС. Якщо європейські заощадження дедалі більше управляються зовнішніми гравцями, Європі буде складніше спрямовувати капітал на власні пріоритети – інновації, інфраструктуру, зелений перехід, промислову політику та довгострокову безпеку.

² ESG – це скорочення від: Environmental (клімат, викиди CO₂, енергоперехід, забруднення, використання ресурсів), Social (умови праці, права працівників, рівність, безпека, вплив компанії на суспільство) та Governance (корпоративне управління: прозорість, антикорупція, структура керівництва, права акціонерів, відповідальність менеджменту). Простіше кажучи, ESG – це підхід, за яким інвестори оцінюють компанії не лише за прибутком, а й за тим, як вони ставляться до довкілля, працівників, суспільства та управління.

Як ЄС може заново опанувати мову сили й перетворити торгівлю на геоекономічне стримування

(англ. Relearning the language of power: how the EU can turn trade into geoeconomic deterrence)

Ігнасіо Альварес Перальта, Elcano Royal Institute, Іспанія

13.04.2026

Автор закликає Європу переосмислити власну роль у світі, де міжнародний порядок дедалі більше визначається силою, примусом і контролем. У середовищі, де США, Китай і Росія використовують торгівлю, технології, фінанси, енергетику й критичні ресурси як інструменти тиску, Європі потрібно перетворити свою економічну вагу на реальну стратегічну силу.

Головна ідея дослідження полягає в тому, що ЄС слід перейти від простої політики захисту до політики впливу. Недостатньо лише зменшувати залежність від Китаю, США чи Росії; потрібно також мати інструменти, які робитимуть економічний тиск на Європу надто дорогим для його ініціаторів. ЄС має вплив у ключових виробничих ланцюгах, зокрема у фармацевтиці, медичних технологіях, промисловому обладнанні та високотехнологічному виробництві, від яких залежать США, Китай та інші великі економіки. Якраз ці залежності можуть стати для ЄС інструментом геоекономічного стримування.

Практично це означає, що ЄС має чітко знати, які європейські товари й технології є незамінними для інших великих економік, координувати експортний контроль, використовувати попередньо узгоджені механізми відповіді та компенсаційні фонди для держав і компаній, які можуть постраждати від контрзаходів. Мета полягає не в торговельній війні, а в тому, щоб потенційний агресор або актор економічного тиску розумів, що примус проти Європи матиме конкретну ціну.

Водночас автор не пропонує ЄС будувати класичну сферу впливу. Йдеться про коаліції з державами, які також не хочуть жити у світі, поділеному між великими силами. У партнерстві з Японією, Канадою, Великою Британією, Південною Кореєю та іншими країнами Європа може значно посилити свій вплив на США, Китай та інших акторів.

Від домовленості до правил: пропозиція ЄС щодо TRIPP та управління Середнім коридором

(англ. From Deal to Rules: An EU Offer for TRIPP and Middle Corridor Governance)

Райнгольд Брендер, *Egmont Institute*, Бельгія

16.04.2026

Автор аналізує так званий “Шлях Трампа до міжнародного миру та процвітання” або ж TRIPP (Trump Route for International Peace and Prosperity), як потенційно важливий, але політично вразливий елемент нормалізації між Вірменією та Азербайджаном. Йдеться про 43-кілометровий маршрут через південну вірменську провінцію Сюнік, який має з’єднати основну територію Азербайджану з Нахічеванню через залізничну, автомобільну, енергетичну й цифрову інфраструктуру. Проте автор наголошує, що сама інфраструктура не гарантує миру.

Головна проблема TRIPP полягає у дефіциті правил і механізмів управління. Наявна американсько-вірменська рамка залишає невизначеними фінансування, точний маршрут, митні й транзитні процедури, модель управління та механізм вирішення спорів. Особливо чутливим є різне розуміння сполучення: Вірменія наполягає на повному суверенному контролі над маршрутом, тоді як Азербайджан очікує максимально вільного доступу до Нахічевані.

TRIPP важливий не лише для Південного Кавказу, а й для Європи, бо є частиною Середнього коридору – маршруту, що з’єднує Європу з Центральною Азією в обхід Росії. На карті нижче видно його стратегічне положення між Туреччиною, Вірменією, Азербайджаном, Нахічеванню та Каспієм.

Автор пропонує, щоб ЄС допоміг перетворити TRIPP із двосторонньої угоди на частину ширшої системи правил: узгодити митні й транзитні стандарти, створити механізми вирішення спорів, підтримати демократичну стійкість Вірменії, підготувати громади Сюніка до маршруту та пов’язати проект із нормалізацією турецько-вірменських відносин.

Стратегічна залежність ЄС від критично важливої сировини

(англ. The EU's Strategic Dependence on Critical Raw Materials)

Панагіотіс Мумцакіс, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), Греція

16.04.2026

У дослідженні аналізується стратегічна залежність ЄС від критичних сировинних матеріалів, необхідних для зеленого переходу, цифрової економіки, оборони та високотехнологічної промисловості. Літій, кобальт, нікель, графіт, рідкоземельні елементи, галій і германій стають для сучасної економіки тим, чим у XX столітті були нафта й газ. Вони потрібні для електромобілів, батарей, вітрових турбін, напівпровідників, штучного інтелекту, оборонних систем і космічних технологій.

Зелений перехід може створити для Європи нову форму залежності. Електромобіль потребує значно більше мінералів, ніж автомобіль із двигуном внутрішнього згоряння, а батарея одного електромобіля в середньому містить близько 200 кг критичних мінералів. Водночас найслабшим місцем ЄС є не лише обмежені власні запаси, а й залежність від переробки, очищення та проміжних компонентів, без яких неможливе виробництво батарей, магнітів, чипів і обладнання для зелених технологій.

Найбільшим джерелом ризику є Китай, який контролює значну частину переробки літію, кобальту, рідкоземельних елементів і необхідного для виготовлення батарей графіту та вже використовує експортні обмеження як інструмент тиску. У відповідь ЄС ухвалив Акт про критичні сировинні матеріали, запустив стратегічні проекти в Європі й за її межами та розвиває план RESourceEU для спільних закупівель, стратегічних запасів і диверсифікації постачання. Водночас автор підкреслює, що європейська стратегія залишається повільною: її стримують складнощі з отриманням дозволів, розпорошене фінансування, екологічні обмеження та опір місцевих громад.

Зростання впливу політичних ризиків на фінансові ринки

(англ. The growing impact of political risk on financial markets)

Віто Д. Гала, Джованні Пальярді, Іван Шалястович, Ставрос Зеніос, Bruegel, аналітичний центр на рівні ЄС
28.04.2026

Політичний ризик справді стає дедалі важливішим чинником фінансових ринків. Автори демонструють, що йдеться не тільки про окремі вибори, урядові кризи, війни чи торговельні конфлікти, а про ширший системний фактор, який одночасно впливає на акції, облігації та валюти. Політична нестабільність – тепер не другорядний фон для інвесторів; вона має власну ціну, премію за ризик і може бути кількісно виміряна.

Водночас політичний ризик складно оцінювати, бо це не один показник, а сукупність різних явищ: інституційної слабкості, корупції, нестабільності уряду, геополітичних конфліктів, соціальної напруги та економічної невизначеності. Автори підкреслюють, що ці рейтинги часто не збігаються, особливо тоді, коли політичний ризик різко зростає і точна оцінка стає найбільш потрібною.

Ключовий внесок цього дослідження полягає в тому, що автори демонструють: політичний ризик має й глобальний вимір. Окремі країни можуть мати власні кризи, але значна частина політичної нестабільності пояснюється спільними світовими тенденціями – посиленням геополітичного протистояння, популізму, фрагментації та недовіри до міжнародних правил. Саме тому політичний ризик не зникає завдяки простій диверсифікації між країнами чи активами. Він одночасно впливає на акції, облігації та валюти. Автори доводять, що ринки враховують цей ризик у цінах, а інвестори вимагають додаткову дохідність за активи, більш чутливі до політичної нестабільності.

Таким чином, політична нестабільність підвищує вартість запозичень і має враховуватися в аналізі боргової стійкості. Для України дослідження важливе тим, що війна, інституційна передбачуваність, верховенство права й довіра до державної політики прямо впливатимуть на вартість фінансування, інвестиції та майбутню відбудову.

Валютне протистояння США і Китаю дає євро новий шанс

(англ. The US-China Battle of Currencies Gives the Euro a Chance)

Нікола Казаріні, *Instituto Affari Internazionali (IAI)*, Італія

04.05.2026

Війна на Близькому Сході та загострення конкуренції між США і Китаєм прискорюють зміни у світовому валютному порядку. Автор стверджує, що криза навколо Ірану, окрім енергетичних й безпекових наслідків, має також і монетарний вимір: вона посилює використання юаня в розрахунках за нафту й газ³, поступово кидаючи виклик системі нафтового долара, яка з 1970-х років підтримувала глобальну фінансову першість США.

Китай просуває цю зміну через власну платіжну інфраструктуру, зокрема CIPS, а також через цифрові платформи на кшталт mBridge, де беруть участь Китай, Гонконг, Таїланд, ОАЕ та Саудівська Аравія. У контексті іранської кризи платежі в юанях або криптовалюті стають частиною нової логіки енергетичних і транзитних розрахунків.

Водночас автор нагадує, що до посилення юаня саме євро вважалося головною потенційною альтернативою долару. Однак його міжнародна роль залишилася обмеженою через слабку інтеграцію фінансових ринків єврозони, відсутність спільного безпечного європейського активу та залежність Європи від США у сфері безпеки.

Нинішня валютна конкуренція відкриває для ЄС нове вікно можливостей. Європа має розвивати фінансову інтеграцію, збільшувати пропозицію надійних активів у євро, зміцнювати оборонну автономію та просувати євро в міжнародних платежах, зокрема в енергетичній сфері. Сильніший євро й більша фінансова автономія ЄС можуть посилити здатність Європи діяти більш незалежно від США у питаннях безпеки, санкцій і довгострокової підтримки партнерів.

³Через кризу навколо Ірану під ударом опинилася Ормузька протока – маршрут, через який у нормальних умовах проходить приблизно п'ята частина світової нафти. Іран дозволяє прохід лише "дружнім" суднам і намагається стягувати з них платежі в китайських юанях або криптовалюті. До того, це не поодинокий випадок. Юань уже використовується у частині енергетичних розрахунків між Китаєм, Саудівською Аравією та іншими країнами Перської затоки.

ЕНЕРГЕТИКА, КЛІМАТИЧНА ПОЛІТИКА ТА КЛІМАТИЧНА БЕЗПЕКА

Дві сторони однієї кризи: клімат, безпека та потреба у спільному плануванні

(англ. Two Sides of the Same Crisis: Climate, Security, and the Need for Co-Planning)

Йоганн Ерік Кукк, Йоганна Маар'я Тійк, *International Centre for Defence and Security (ICDS)*, Естонія

31.03.2026

Зазвичай, кліматична політика розглядається як другорядна тема на тлі війни, енергетичних криз чи оборонних потреб. Проте експерти доводять, що зміна клімату вже стала частиною європейської безпеки, оскільки впливає на військову готовність, енергетичну автономію, продовольчу безпеку, міграцію, інфраструктуру та геополітичну конкуренцію.

Кліматичні ризики вже мають практичні наслідки для обороноздатності. Екстремальна спека може пошкоджувати злітні смуги, ускладнювати роботу військових гелікоптерів, а тепліші зими – змінювати умови бойової підготовки у північних країнах. В Арктиці танення льоду відкриває нові маршрути й доступ до ресурсів, але водночас посилює інтерес Росії, Китаю та США, збільшуючи ризик мілітаризації регіону.

Автори також наголошують, що зміна клімату діє як чинник, що посилює вже наявні вразливості: слабке врядування, бідність, продовольчу нестабільність, міграційний тиск і соціальні конфлікти. Вона не завжди

прямо створює кризи, але робить їх глибшими й складнішими.

Окремий акцент зроблено на зв'язку між війнами, енергетикою та викопним паливом. Російська агресія проти України продемонструвала, що залежність від російських енергоносіїв була не тільки економічною, а й стратегічною вразливістю Європи. Конфлікт на Близькому Сході підтвердив ту саму логіку: порушення поставок нафти, газу й добив швидко перетворюється на глобальний безпековий ризик.

Головний висновок полягає в тому, що зелений перехід, який позиціонується як кліматичний проект, слід також розглядати і як політику безпеки. Інвестиції у відновлювану енергетику, енергоефективність, альтернативне паливо, стійку інфраструктуру та “зелені” оборонні закупівлі можуть одночасно зменшити залежність Європи від ворожих або нестабільних постачальників і посилити її стратегічну автономію.

Від особливого статусу Арктики до стратегічного протистояння

(англ. From Arctic Exceptionalism to Strategic Confrontation)

Center for the study of democracy, Болгарія

09.04.2026

Арктику довго сприймали як регіон, де держави могли співпрацювати попри політичні конфлікти. Проте після повномасштабного вторгнення Росії в Україну довіра до Москви як партнера зникла, робота Арктичної ради була паралізована, а Арктика та північні регіони Європи стали частиною військового, енергетичного й геополітичного суперництва.

Стратегічне значення Арктики зростає через зміну клімату, нові морські маршрути, доступ до енергоресурсів і критичних мінералів, а також вступ Фінляндії та Швеції до НАТО. Росія вже перетворила регіон на військово-економічний бастион: тут розташовані Північний флот, ядерні підводні сили, системи ППО, берегові ракетні комплекси та інфраструктура Північного морського шляху. Арктичні ресурси залишаються важливими для російської економіки, а тіньовий флот, перевалки з судна на судно й непрозорі схеми власності допомагають Москві послаблювати дію санкцій.

Окремий виклик становить Китай. Його “Полярний шовковий шлях”⁴, інвестиції, наукові експедиції, супутникові об’єкти й участь у російських енергетичних проєктах формально мають цивільний характер, але можуть створювати розвідувальні, технологічні та інфраструктурні ризики для Європи.

Головний висновок полягає в тому, що Європа має перестати сприймати Арктику як периферію. Їй потрібна цілісна стратегія: посилення санкційного контролю за російськими арктичними енергопотокami, захист підводних кабелів, портів, супутникових станцій і LNG-об’єктів, розвиток спостереження та виявлення підводних човнів, ППО та координація з НАТО. Усе ж таки, ефективне стримування Росії потребує тиску не лише на східному фланзі чи в Чорному морі, а й в Арктиці, де Москва зберігає ресурси, маршрути й інструменти обходу санкцій.

⁴Полярний шовковий шлях (англ. Polar Silk Road) – це ініціатива Китаю щодо розвитку судноплавних маршрутів в Арктиці, яка є складовою масштабного проєкту “Один пояс, один шлях”.

Від Паризької угоди до майбутнього кліматичних переговорів після COP30

(англ. From the Paris Agreement to the future of climate negotiations after COP30)

Лара Ласаро Тоуза, Аліна Аверченкова, Андреа Бріонес, Elcano Royal Institute, Іспанія

22.04.2026

Авторки оцінюють десятиріччя після Паризької угоди та підсумки Конференції ООН зі зміни клімату COP30 у Белені. Вони відзначають, що значний прогрес уже відбувся, але нинішніх темпів дій недостатньо, щоб утримати потепління в межах, погоджених у 2015 році: бажано до 1,5°C і щонайменше значно нижче 2°C порівняно з доіндустріальним рівнем. Паризька угода створила універсальну рамку кліматичного управління, запровадила регулярне оновлення національних кліматичних планів, закріпила орієнтир на кліматичну нейтральність і посилила роль законодавства, фінансування та недержавних акторів. Завдяки цьому очікувана траєкторія потепління знизилася з приблизно 4°C до 2,3-2,5°C за умови виконання нинішніх зобов'язань. Водночас розрив між амбіціями й реальними діями залишається критичним.

COP30 авторки характеризують як “рятувальне коло” для кліматичного мультилатералізму в умовах геополітичної фрагментації, другого виходу США з Паризької угоди та ослаблення здатності ЄС просувати амбітні рішення. Саміт приніс оновлені кліматичні плани, 59 адаптаційних індикаторів, заклик утричі збільшити фінансування адаптації до 2035 року, новий механізм справедливого переходу та Гендерний план дій на 2026-2034 роки. Однак такі ключові питання як: чіткий план відходу від викопного палива, припинення вирубки лісів і достатнє фінансування для вразливих країн – залишаються невирішеними.

Автори роблять висновок, що ООН залишається незамінним для легітимного глобального консенсусу, але вже дає дедалі менше проривних результатів. Тому майбутня кліматична дипломатія має поєднувати універсальні переговори з більш гнучкими коаліціями, кліматичними клубами та практичними механізмами впровадження.

Енергетичний перехід Німеччини: як побудувати справедливу та стійку Energiewende в умовах економічних і геополітичних криз

(англ. Germany's energy transition: Building a just and resilient Energiewende amid economic and geopolitical crises)

Марко Сідді, Finnish Institute of International Affairs (FIIA), Фінляндія
Квітень 2026

Енергетичний перехід Німеччини, або ж, як його називають, Energiewende, розглядається як одна з ключових умов майбутньої економічної, промислової та геополітичної стійкості держави. Після 2022 року стара модель німецької економіки, побудована на дешевій російській енергії, експортно орієнтованій промисловості та активній торгівлі з Китаєм, втратила стабільність. Високі ціни на енергію, втрата російського газу, слабке економічне зростання, старіння інфраструктури й конкуренція з боку Китаю та США змушують Берлін пришвидшувати низьковуглецеву трансформацію.

Energiewende вже дала помітні результати. У 2024 році вітрова та сонячна енергетика забезпечили понад 41% виробництва електроенергії в Німеччині. Водночас варто зауважити, що перехід залишається нерівномірним: промисловість, транспорт і опалення досі значною мірою залежать від викопного палива. Заміна російського газу імпортом скрапленого природного газу із США та Катару допомогла короткостроково, але не є ані достатньо “зеленим”, ані стратегічно безпечним рішенням, оскільки зберігає залежність від зовнішніх постачальників і глобальних енергетичних шоків.

Окрему увагу автор приділяє соціальній справедливості переходу. Місцеве невдоволення будівництвом вітрових електростанцій і нової енергетичної інфраструктури часто пов'язане не з відмовою від зеленого переходу, а з відчуттям, що витрати й вигоди розподіляються нерівномірно, а місцеві громади не мають реального впливу на рішення.

Головний висновок дослідження полягає в тому, що Німеччина має прискорити Energiewende, але зробити її промислово ефективною, соціально справедливою та стратегічно стійкою. Якщо Берлін продовжить підтримувати старі енергетичні й промислові моделі, це поглибить економічне відставання країни й послабить всю Європейську зелену угоду.

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЧНА АВТОНОМІЯ, ОБОРОНА ТА ВІЙСЬКОВА ГОТОВНІСТЬ

Оцінка наслідків: що війна з Іраном насправді означає для оборони Європи

(англ. Assessing the damage: What the Iran war really means for Europe's defence)

Луїджі Скаццієрі, Джузенне Спатафора, *European Union Institute for Security Studies (EUISS)*, аналітичний центр на рівні ЄС

09.04.2026

У дослідженні аналізується, як війна на Близькому Сході ускладнює європейське переозброєння та підтримку України. Автори демонструють, що Європа опинилася в суперечливій ситуації. Навіть попри сумніви щодо готовності Дональда Трампа захищати НАТО, європейські держави й надалі значною мірою покладаються на США як у власних закупівлях озброєння, так і в постачанні критичних систем Україні.

Політично війна США та Ізраїлю проти Ірану може посилити напруження між Вашингтоном та європейськими союзниками, які не хочуть брати участь у цій військовій кампанії. Практично – вона виснажує американські арсенали й загострює конкуренцію за обмежені оборонні ресурси.

Показовим є приклад понад 850 використаних ракет Tomahawk: за нинішніх темпів виробництва їх заміщення може тривати близько десяти років. Уже зараз затримуються поставки Patriot, а Пентагон розглядав можливість перенаправлення озброєння, призначеного для України, на Близький Схід.

Головний ризик полягає у збільшенні вразливості Європи. Україна може отримувати менше підтримки й повільніше, тоді як європейські армії ще не встигли наростити власні спроможності. Це може створити для Росії спокусу вважати, що баланс ризиків зміщується на її користь.

Автор пропонує три відповіді: збільшити виробництво європейських систем ППО та далекобійного озброєння, глибше інтегрувати українську оборонну промисловість у європейську базу та зменшувати ризики залежності від США через локалізацію виробництва, ремонту й обслуговування американських систем у Європі.

Щорічний огляд бойової готовності на східному фланзі

(англ. Annual Battle Readiness on the Eastern Flank)

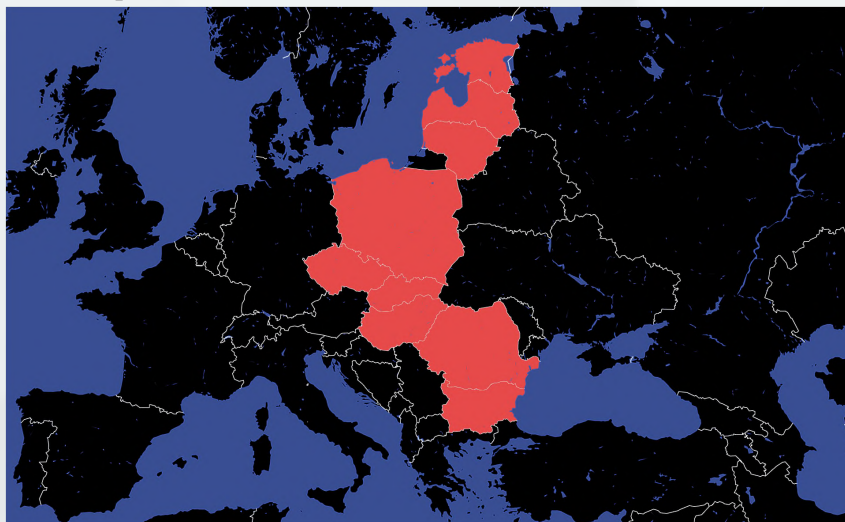
Карін Філкасова, Мартін Склена, Федеріка Манджамелі, Томаш Надь, Домініка Надьова, Марцін Заборовський, Ануша Каушик, GLOBSEC, Словаччина
12.04.2026

Комплексне дослідження GLOBSEC оцінює бойову готовність десяти держав східного флангу НАТО – Фінляндії, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, Румунії та Болгарії. Автори демонструють, що регіон перейшов до реального оперативного стримування, однак рівень готовності країн залишається нерівномірним.

Важливо те, що бойова готовність розглядається експертами не через одну цифру, наприклад частку ВВП на оборону, а як поєднання трьох елементів: військової спроможності, політичної швидкості ухвалення рішень та оборонно-промислової бази. Автори підкреслюють, що великі закупівлі й високі оборонні бюджети самі по собі не гарантують бойової ефективності. Вирішальними стають мобілізаційна швидкість, інтеграція резервів, запаси боєприпасів, ремонт, логістика, медична підтримка, військова мобільність і здатність діяти в умовах кібер- та гібридного тиску.

Польща постає головним військовим “якорем” східного флангу завдяки масштабним інвестиціям, великій чисельності сил і значній концентрації танків, артилерії, ракетних систем та інших ключових бойових спроможностей, а також ролі в регіональному стримуванні. Фінляндія та країни Балтії демонструють інші переваги – мобілізаційну глибину, територіальну оборону й резервні системи. Водночас інтегрована протиповітряна й протиракетна оборона залишається однією з найбільших вразливостей, адже тимчасові розгортання Patriot чи NASAMS не замінюють сталої, багаторівневої та взаємосумісної архітектури.

Окремо цей щорічний огляд наголошує на політичній готовності. Держави, які мають заздалегідь визначені кризові повноваження, чіткі правові процедури й широкий консенсус щодо оборони, здатні діяти за години, а не дні. У кризі така швидкість стає частиною стримування. Безпека України напряду пов'язана з готовністю східного флангу НАТО. Водночас Україна постає як джерело практичного досвіду сучасної війни. Її оборонна промисловість, дрони, швидкі інноваційні цикли й бойовий зворотний зв'язок можуть стати важливим ресурсом для посилення європейської оборонної готовності.

Контури безпеки: роль NB8 у безпеці Північної Європи

(англ. The Circles of Security: The Role of the NB8 in (Northern) European Security)

Хіскі Хауккала, Крісті Райк, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія

17.04.2026

Це дослідження присвячене аналізу ролі Нордично-Балтійської вісімки (NB8) – п'яти скандинавських і трьох балтійських держав – у новій архітектурі безпеки Північної Європи. Повномасштабна війна Росії проти України різко погіршила безпекове середовище в Європі, особливо в Балтійському та Арктичному регіонах. Вступ Фінляндії та Швеції до НАТО інтегрував північноєвропейський простір у спільну євроатлантичну систему оборони, але водночас посилив значення регіональної співпраці.

Головна теза дослідження полягає в тому, що NB8, JEF⁵, NORDEFCO⁶ та інші регіональні формати є одночасно симптомом слабкості великих інституцій і частиною рішення, як реально посилити безпеку. НАТО залишається основою військового стримування, а ЄС – ключовою політичною та економічною рамкою. Проте регіональні формати можуть діяти швидше, краще враховувати місцеву географію й створювати додаткові рівні безпеки. Їхня цінність полягає в тому, що вони ускладнюють розрахунки Росії: Москва не може наперед знати, чи відповідь на агресію буде лише національною, регіональною, на рівні НАТО, європейською чи комбінованою.

Водночас автори застерігають: якщо регіональних форматів стає забагато, вони можуть почати дублювати одне одного й перевантажувати держави постійною координацією. Тому кожен формат має мати чітку функцію, конкретну додану вартість і зрозумілий поділ ролей із НАТО та ЄС.

Практично автори пропонують NB8 зосередитися на кількох напрямках: просуванні глибшого партнерства НАТО з Україною та повної інтеграції України в оборонну співпрацю ЄС; координації у сфері безпілотних систем і протидії дронам; посиленні морської безпеки в Балтійському морі; захисті підводної критичної інфраструктури та контролі за російським “тіньовим флотом”.

⁵JEF (Joint Expeditionary Force/Об'єднані експедиційні сили) – це багатонаціональні сили швидкого реагування, створені у 2015 році під керівництвом Великої Британії. Учасниками є Велика Британія, Данія, Фінляндія, Естонія, Ісландія, Латвія, Литва, Нідерланди, Швеція та Норвегія. Основна мета JEF – це швидке реагування на кризові ситуації, проведення навчань та обмін розвідданими.

⁶NORDEFCO (Північноєвропейське оборонне співробітництво) – це структура військового співробітництва, створена у 2009 році, яка об'єднує Данію, Фінляндію, Ісландію, Норвегію та Швецію. Її мета – зміцнення національної оборони, синергія, розвиток взаємосумісності та спільні закупівлі озброєння.

Велика стратегія для Європи та кінець Pax Americana

(англ. A Grand Strategy for Europe and the End of Pax Americana)

Тоомас Гендрік Ільвес, *International Centre for Defence and Security (ICDS)*, Естонія

20.04.2026

У виступі президент Естонії Тоомас Гендрік Ільвес (2006-2016) аналізує завершення Pax Americana – післявоєнного порядку, у якому США протягом десятиліть були головним гарантом європейської безпеки, міжнародних правил, вільної торгівлі та ліберальної демократії. Автор стверджує, що, навіть, якщо США формально залишатимуться в НАТО, вони можуть скорочувати присутність у Європі або діяти непередбачувано у кризових ситуаціях.

Ільвес пов'язує нинішню кризу з довгою історією європейських ілюзій щодо Росії. Центральна й Східна Європа роками попереджали про загрозу з боку Москви, однак ці застереження часто сприймали як перебільшення. Лише повномасштабне вторгнення Росії в Україну остаточно зруйнувало стару логіку співпраці з Кремлем через торгівлю та енергетичну взаємозалежність. Від перебігу війни в Україні залежить, скільки часу матиме ЄС для переозброєння, реформ і підготовки до можливого нового російського наступу. Поразка України, за логікою автора, означала б не стабільність, а сильнішу Росію, масштабну кризу біженців і підлив європейського стримування.

Головний висновок Ільвеса полягає в тому, що Європі потрібна власна велика стратегія: не лише більше витрат на оборону, а глибокі політичні, економічні, технологічні й військові реформи. Йдеться про відмову від права вето у Європейській Раді, розвиток спільних ринків капіталу, інвестиції в AI, енергетичну інтеграцію, оборонні технології та перегляд військових доктрин з урахуванням того, як масове використання дронів, сенсорів, РЕБ і дешевих високоточних систем змінює характер сучасної війни.

Взаємодія держави та приватного сектору в європейських оборонних технологіях

(англ. Public-Private Relationships in European Defence Tech)

Ноа Сильвіа, GLOBSEC, Словаччина

23.04.2026

Дослідження аналізує, як розвиток оборонних технологій змінює баланс між державою, армією та приватними технологічними компаніями в європейській обороні. Автор демонструє, що сучасна бойова ефективність дедалі більше залежить і від цифрової інфраструктури: хмарних сервісів, даних, ШІ, зв'язку, сенсорів, автономних систем, кібербезпеки та інтеграції різних військових спроможностей в єдину систему. Війна в Україні лише прискорила це усвідомлення, продемонструвавши роль дронів, швидких циклів адаптації та приватних технологічних сервісів у сучасних операціях.

Головна проблема полягає в тому, що значна частина критичних оборонно-технологічних функцій у Європі залежить від невеликої кількості приватних постачальників, часто американських. Це створює не тільки технічну, а й політичну вразливість: держава може втратити контроль над архітектурою систем, даними, стандартами інтеграції та умовами доступу. Особливо небезпечним є ризик залежності від одного постачальника, коли перехід до іншої компанії стає надто дорогим або практично неможливим.

Автор наголошує, що Європі потрібне чіткіше розуміння технологічного суверенітету. Повна відмова від американських компаній у короткій перспективі нереалістична, але Європа має поступово зменшувати залежність від окремих технологічних постачальників через спільні стандарти, захист даних, локалізацію виробництва, розвиток власних компаній і кращу технічну експертизу державного сектору.

Таким чином, приватні технології можуть бути критичними для виживання держави, але довгостроково вони створюють питання контролю, залежності та стратегічної автономії.

Нова воєнна стратегія Німеччини

(пол. *Nowa strategia wojskowa Niemiec*)

Лукаш Ясінський, *Polish Institute of International Affairs (PISM)*, Польща
28.04.2026

Автор аналізує опубліковану у квітні нову військову стратегію Німеччини, яка визначає головні напрями модернізації Бундесверу до 2039 року. Документ став продовженням німецького *Zeitenwende* після повномасштабного вторгнення Росії в Україну, створення спеціального фонду для переозброєння та ухвалення Національної стратегії безпеки. Додатковим чинником стала невизначеність у трансатлантичних відносинах після повернення Дональда Трампа до влади, що посилює потребу європейців брати на себе більшу відповідальність за оборону континенту.

Ключове положення стратегії полягає в тому, що Росія визначається як найбільша й довгострокова загроза європейській безпеці. Водночас Берлін визнає, що США дедалі більше концентруються на Західній півкулі та конкуренції з Китаєм в Індо-Тихоокеанському регіоні. Тому Німеччина планує поступово посилювати Бундесвер: до 2029 року – покращити наявні спроможності, до 2035 року – суттєво збільшити чисельність військових і здатність діяти в усіх доменах, а до 2039 року – створити найбільшу та найсучаснішу конвенційну армію Європи.

Водночас автор наголошує на ризиках. Темп змін може бути надто повільним щодо масштабу російської загрози, а стратегія не дає чіткої відповіді на проблеми бюрократії, закупівель і нестачі добровольців. План досягти 460 тисяч військових і резервістів до 2035 року виглядає амбітним на тлі нинішніх 184 тисяч професійних військових. Додатковою слабкістю є низька суспільна готовність до оборони.

КИТАЙ, BRICS+ І ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОРЯДКУ

BRICS+ досі живий і дієздатний

(англ. The BRICS+ Are Still Alive and Kicking)

Ернесто Галло, *Instituto Affari Internazionali (IAI), Італія*

17.04.2026

Дослідження ставить під сумнів поширене у західних дискусіях уявлення про занепад BRICS+. Автор не заперечує, що група має серйозні внутрішні суперечності. Війна навколо Ірану справді оголила різні інтереси її учасників: Росія й Китай засудили американсько-ізраїльські удари, але діяли обережно; Індія уникнула засудження й водночас поглиблює співпрацю з Ізраїлем; ОАЕ опинилися в складному становищі як член BRICS+, що зазнав іранських атак. Проте ці розбіжності, на думку автора, не свідчать про розпад об'єднання. Радше вони демонструють природу BRICS+ як гнучкої, неоднорідної платформи, де держави не зобов'язані мати єдину зовнішньополітичну лінію. Крім того, розбіжності щодо Ірану були помітні й серед західних держав, отже криза радше показала складність сучасних коаліцій загалом, ніж особливу слабкість BRICS+.

Особливу увагу приділено Індії. Її обережна позиція трактується не як вихід із BRICS+ чи “вибір Заходу”, а як багатовекторне балансування між різними центрами сили. Нью-Делі розвиває зв'язки з Ізраїлем, але зберігає важливі економічні інтереси в країнах Перської затоки й підтримує фінансові ініціативи BRICS, зокрема інструменти, які можуть полегшити розрахунки між країнами групи без надмірної залежності від долара.

Головний висновок автора полягає в тому, що BRICS+ залишається передусім економічним і політичним форумом Глобального Півдня, а не військовим блоком чи ідеологічною альтернативою Заходу. Його майбутня сила залежатиме від здатності залишатися гнучким, незахідним, але не суто антизахідним форматом. Водночас групі потрібне чіткіше довгострокове бачення, орієнтоване на мир, розвиток і більш плюралістичний світовий порядок.

План розвитку Китаю на 2026–2030 роки: продовження економічної моделі та посилення самостійності

(пол. *Plan rozwoju Chin 2026–2030. Kontynuacja modelu gospodarczego i zwiększanie niezależności*)

Марцін Пшиходняк, *Polish Institute of International Affairs (PISM)*,

Польща

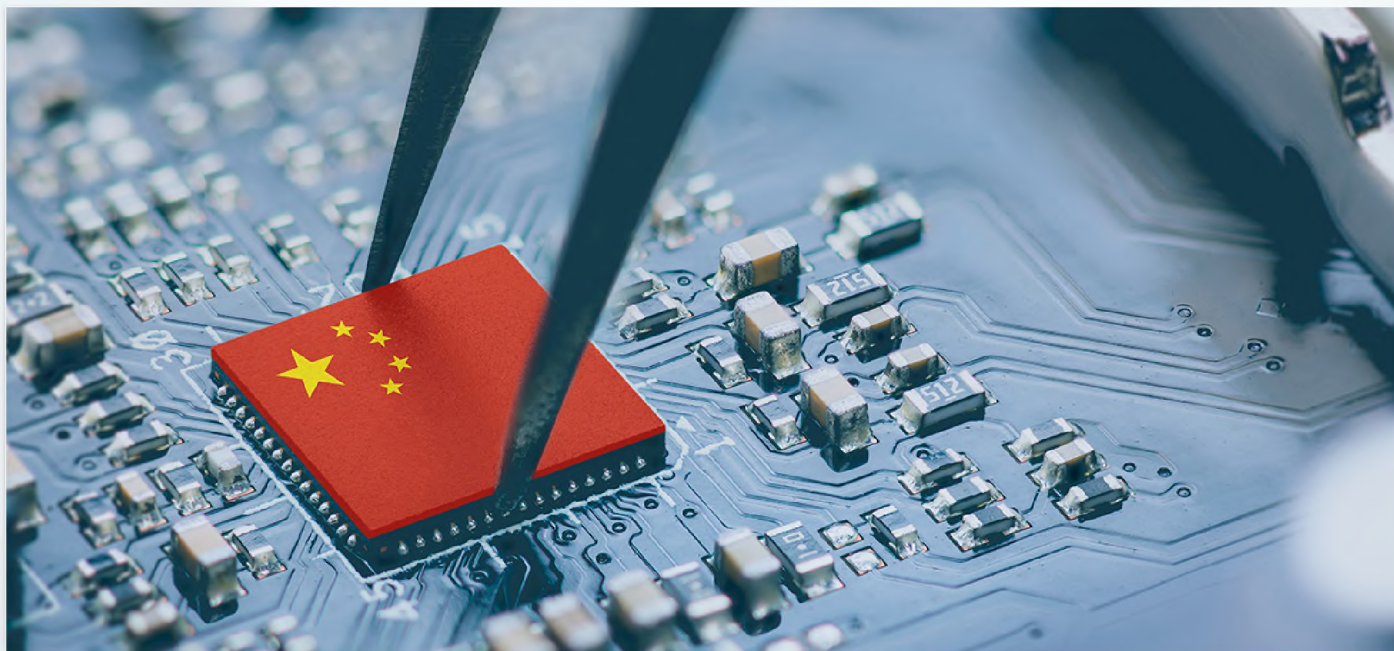
17.04.2026

Автор аналізує п'ятирічний план розвитку Китаю на 2026-2030 роки й показує, що Пекін не змінює економічну модель, а поглиблює її. Центральними пріоритетами залишаються модернізація промисловості, технологічна самодостатність, експортна конкурентоспроможність і зменшення залежності від зовнішніх постачальників, передусім США. Китайська влада визнає складні зовнішні умови, однак не робить внутрішнє споживання головним двигуном зростання. Натомість ставка зберігається на інвестиції, субсидії, державне фінансування досліджень, підтримку національних виробників і посилення контролю над ключовими секторами.

Особливу увагу план розвитку приділяє чипам, програмному забезпеченню, ШІ, зеленій енергетиці, новим матеріалам, водневим і квантовим технологіям, 6G, біотехнологіям та сучасному машинобудуванню. Ці напрями мають також і безпекове значення для Китаю, адже Пекін прагне контролювати критичні технологічні ланцюги й обмежити вразливість до зовнішнього тиску.

Водночас ця стратегія не пропонує системного розв'язання проблем слабкого внутрішнього споживання, нестабільної зайнятості, безробіття молоді й високого боргу, який уже перевищує 300% ВВП. Це означає, що Китай і надалі покладатиметься на промисловість та експорт, посилюючи конкуренцію з ЄС.

Для Європи висновок такий: китайська стратегія може витіснити європейські компанії з важливих секторів і поглиблювати залежність від КНР у критичних технологіях, сировині, автомобільній промисловості та програмному забезпеченні. Тому ЄС має активніше застосовувати de-risking, інвестиційний скринінг, експортний контроль і промислову політику для захисту власного ринку та технологічної бази.

Від регіонального гравця до глобального: географічний аналіз присутності Китаю у світі

(англ. *From region to world: geographical analysis of China's global presence*)

Мануель Грасія Сантос, Бланка Гонсалес, Маріо Естебан, Крістіна де Есперанса Пікардо, Elcano Royal Institute, Іспанія

21.04.2026

Експерти аналізують географію глобальної присутності Китаю за допомогою Elcano Global Presence Index, який вимірює економічний, військовий і “м’який” виміри зовнішньої проекції держав. Згідно з результатами дослідження, Китай безперечно став другою державою світу за масштабом міжнародної присутності й суттєво скоротив розрив зі США: у 2024 році американський показник був приблизно в 1,7 раза вищим за китайський, тоді як у 1990 році – у понад вісім разів.

Ключовий висновок дослідження полягає в тому, що Китай залишається передусім регіонально сконцентрованою силою. У 2024 році понад 30% його глобальної присутності припадало на Азійсько-Тихоокеанський регіон, що відповідає пріоритетам Пекіна: лідерству у власному сусідстві, економічній інтеграції з АСЕАН і зменшенню впливу США в Азії.

Економіка залишається ядром китайської присутності, особливо через промисловий експорт, інвестиції та послуги. Військовий вимір зростає переважно через військово-морські спроможності, а не через масове розгортання військ за кордоном. “М’яка” присутність Китаю також є асиметричною: традиційна культурна привабливість слабша, натомість зростають наукові, технологічні та інформаційні зв’язки.

Експерти також уточнюють тезу про “поворот до Глобального Півдня”. Китай справді диверсифікує партнерства, але нерівномірно. Латинська Америка стала другим найважливішим регіоном китайської присутності, тоді як Африка й Близький Схід розвиваються повільніше й за різною логікою.

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, КІБЕРБЕЗПЕКА, ДРОНИ ТА КОСМОС

Гонка за реголітом⁷: Artemis II та астрополітика нової космічної епохи

(англ. Race to the Regolith: Artemis II and the Astropolitics of the New Space Age)

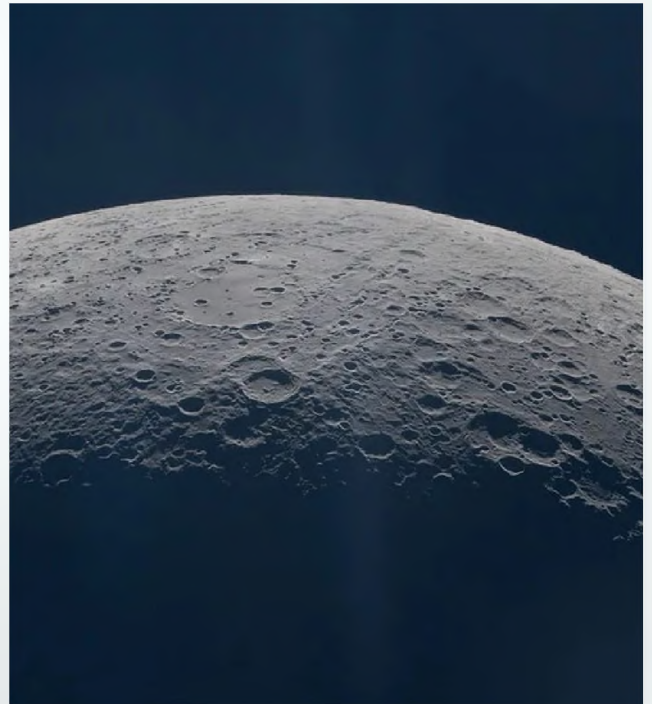
Дімітріс Колліас, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), Греція
01.04.2026

Автор аналізує місію Artemis II як символ переходу до нової космічної епохи, у якій космос стає також полем геополітичного суперництва, економічної конкуренції та боротьби за правила майбутнього порядку. Нова місячна гонка має іншу природу, ніж суперництво США та СРСР у XX столітті. Якщо тоді висадка на Місяць була передусім символом технологічної й політичної переваги, то сьогодні Місяць, на думку автора, розглядається як ресурсний, інфраструктурний і стратегічний простір, де перша стала присутність може вплинути на правила космічної діяльності на десятиліття.

Таким чином, у центрі дослідження – конкуренція двох моделей космічного врядування. США просувають Угоди Артеміді⁸, до яких приєдналися понад 60 держав, тоді як Китай і Росія розвивають проект Міжнародної місячної дослідницької станції⁹, залучаючи партнерів із Глобального Півдня. Отже, нова космічна гонка відбувається відтворює на орбіті й на Місяці ті самі лінії суперництва, які вже існують у земній політиці.

Окрему роль відіграють приватні корпорації. SpaceX, орбітальні дата-центри, III-обчислення та комерційна космічна інфраструктура стають елементами національної безпеки. Для Європи це створює проблему суверенітету: вона залежить від американських хмарних сервісів і водночас не має достатньої швидкості, капіталу й єдності, щоб повноцінно конкурувати у новій космічній економіці.

Автор критично оцінює становище Європи: попри внесок Європейського космічного агентства в Artemis і рекордне фінансування, Європа ризикує залишитися технічним партнером без права формувати правила. Водночас вона ще може посилити роль через Європейський космічний акт, Європейський космічний щит, орбітальну цифрову інфраструктуру та нішеві спроможності окремих держав у спостереженні Землі, морській безпеці, цивільному захисті й супутникових комунікаціях.

⁷ Реголіт – це пухкий шар пилу, уламків порід і дрібного каміння, який покриває поверхню Місяця. У назві це слово використане як метафора боротьби за фізичну присутність та ресурси на Місяці.

⁸ Угоди Артеміді (англ. Artemis Accords) – це міжнародна ініціатива під керівництвом США, започаткована у 2020 році, яка встановлює принципи цивільного дослідження та використання Місяця, Марса, комет і астероїдів у мирних цілях. Вони ґрунтуються на Договорі про космос 1967 року та спрямовані на прозору, безпечну та сталу діяльність, включаючи співпрацю у видобутку ресурсів.

⁹ Міжнародна місячна дослідницька станція (англ. International Lunar Research Station) – це масштабний проект місячної бази, що очолюється Китаєм та Росією, запланований до будівництва у 2031-2035 роках. Станція створюється для наукових досліджень на поверхні або орбіті Місяця, функціонуючи як конкурент або аналог американської програми Artemis.

Трамп II проти цифрового врядування: хрестовий похід у США та Європі

(англ. Trump II vs. Digital Governance: A Crusade in the United States and Europe)

Матільд Вельє, Institut français des relations internationales (IFRI), Франція

01.04.2026

Авторка аналізує системну кампанію адміністрації Трампа проти цифрового регулювання у США та Європі. Загалом, ця кампанія подається через три головні наративи: регулювання нібито стримує інновації, послаблює США у технологічному суперництві з Китаєм і перетворюється на “цензуру” в питаннях модерації контенту. Усередині США це вже призвело до демонтажу або послаблення рамок, створених за адміністрації Байдена у сферах штучного інтелекту, кібербезпеки та протидії дезінформації.

Водночас йдеться не про повну відмову від державного втручання. Адміністрація радше прагне перепідпорядкувати регулювання власним політичним цілям: прибрати правила, пов'язані з ризиками ШІ, дезінформацією, кліматом чи різноманітністю, але зберегти тиск на технологічні компанії там, де йдеться про “ідеологічну нейтральність” алгоритмів і пом'якшення модерації контенту.

Найважливішим для Європи є те, що кампанія Трампа вийшла за межі внутрішньої американської дерегуляції й перетворилася на

інструмент тиску на ЄС. Вашингтон атакує європейські правила щодо цифрових послуг, цифрових ринків, штучного інтелекту, захисту даних, хмарних сервісів і кібербезпеки, подаючи їх як цензуру, протекціонізм і загрозу американським технологічним компаніям. Цей тиск здійснюється через публічні заяви, кампанії в соцмережах, дипломатичні запити, заборони на в'їзд, погрози митами, експортними обмеженнями та ускладненням доступу до американського ринку. Окремо авторка наголошує на формуванні трансатлантичної анти-регуляторної мережі, до якої входять американські посадовці, технологічні компанії, частина республіканців, європейські ультраправі політики та бізнесові кола.

Європі слід зміцнювати свій цифровий суверенітет та власну здатність протистояти зовнішньому тиску. Поступки США підірвали б довіру до ЄС як регуляторної сили та показали б, що європейські правила можна переглядати під політичним шантажем.

Готуватися потрібно вже зараз: ШІ змінює правила гри у сфері кібербезпеки

(англ. Preparedness can't wait: AI pushes cybersecurity into a new era)

Павел Свєбода, European Policy Centre (EPC), аналітичний центр на рівні ЄС

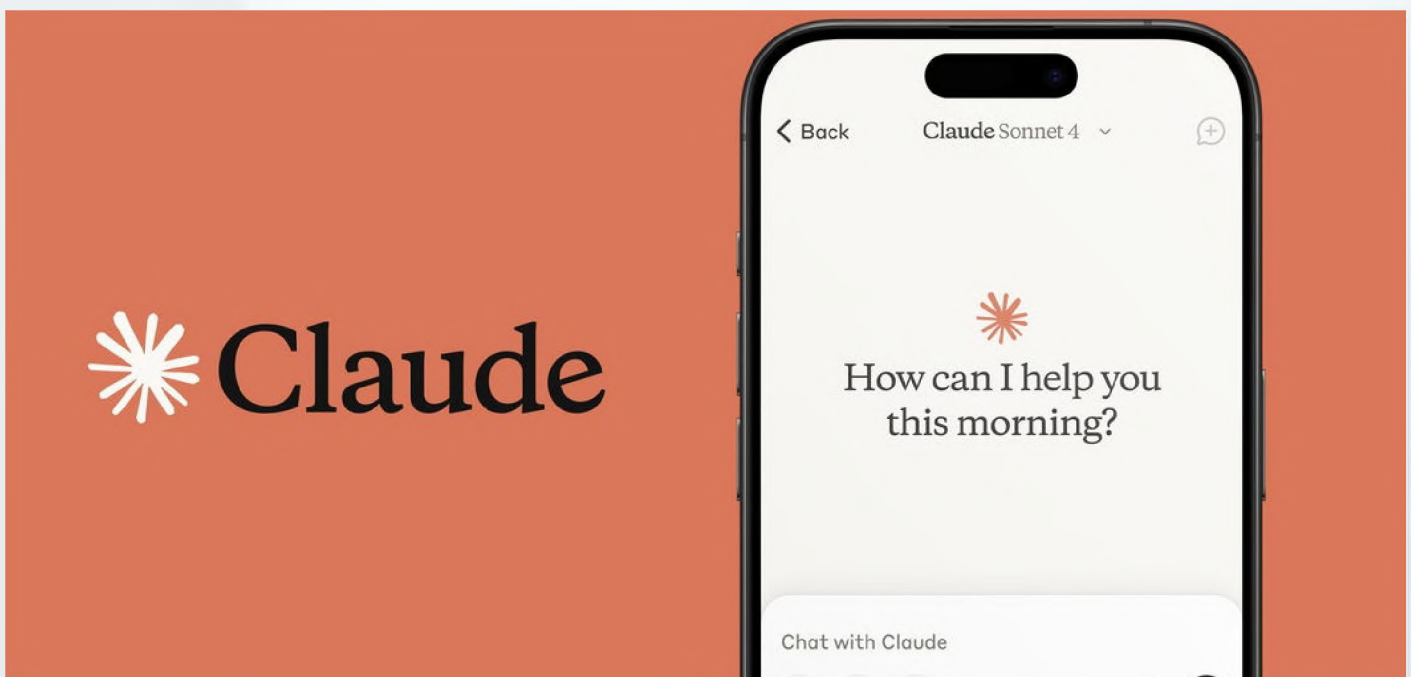
28.04.2026

У дослідженні аналізується, як найпотужніші сучасні моделі штучного інтелекту переводять кібербезпеку в нову епоху. Автор наводить як приклад модель Claude Mythos від Anthropic, яка, за заявами компанії, здатна знаходити й допомагати виправляти велику кількість серйозних програмних вразливостей, зокрема помилки, що роками залишалися непоміченими під час звичайного аудиту. Водночас автор обережний, адже повного технічного звіту й незалежної перевірки цих можливостей поки немає. Проте загальна тенденція очевидна – кожне нове покоління моделей ШІ краще виконує складні кіберзавдання.

Головна проблема полягає вже не лише в тому, чи може штучний інтелект знайти вразливість, а в тому, чи здатні компанії та державні інституції швидко її перевірити, пріоритезувати й закрити. Якщо такі системи почнуть виявляти тисячі слабких місць одночасно, ключовою перевагою стане швидкість виправлення вразливостей, а не сам факт їхнього виявлення.

Автор підкреслює подвійний характер цієї технології. Для оборони ШІ може стати інструментом швидкого аудиту старого коду, скорочення накопичених невикорисованих проблем і посилення кіберстійкості. Але в руках злочинців або держав із наступальними кіберпрограмами він може здешевити й прискорити складні атаки.

Окремо дослідження критикує повільну реакцію ЄС. Європейський офіс зі штучного інтелекту має обмежені ресурси й поки не провів оцінки ризиків, на відміну від Британського інституту безпеки штучного інтелекту. Тому автор рекомендує не забороняти такі моделі, а запроваджувати незалежну оцінку перед запуском, контрольований доступ, нові стандарти кібербезпеки й тіснішу співпрацю держави з індустрією.

ПАРТНЕРСТВА ЄС, РЕГІОНАЛЬНА ДИПЛОМАТІЯ ТА ЗОВНІШНІ ЗВ'ЯЗКИ

ЄС та Австралія поглиблюють партнерство у сфері торгівлі та безпеки

(пол. UE i Australia zacieśniają partnerstwo w dziedzinie handlu oraz bezpieczeństwa)

Памрук Кузьмек, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща
02.04.2026

Завершення наприкінці березня 8-річних переговорів між ЄС та Австралією щодо угоди про вільну торгівлю та підписання партнерства у сфері безпеки й оборони демонструють, що обидві сторони прагнуть диверсифікувати економічні зв'язки, зменшити залежність від Китаю та посилити стійкість до американського протекціонізму.

У торговельному вимірі угода має усунути мита на 99% товарообігу, збільшити експорт ЄС до Австралії, знизити витрати для європейських експортерів і відкрити нові можливості для промисловості, агропродовольчого сектору та інвестицій. Водночас особливо стратегічним є блок критичної сировини. Австралія є важливим виробником літію, марганцю й алюмінію, необхідних для батарей, вітрової енергетики та зелених технологій, але значна частина цих ресурсів нині переробляється в Китаї. Партнерство з Австралією не усуває залежність ЄС від Китаю одразу, але створює умови для її поступового зменшення. Йдеться про більш прямий доступ ЄС до австралійської критичної сировини, інвестиції у її видобуток і переробку в Австралії, а також розвиток альтернативних переробних маршрутів поза Китаєм.

Безпековий вимір не менш важливий, адже нове партнерство охоплює морську й цифрову безпеку, гібридні загрози, дезінформацію, штучний інтелект і співпрацю оборонних секторів. Сильна підтримка Австралії для України та готовність ЄС активніше діяти в Індо-Тихоокеанському регіоні можуть посилити координацію щодо російської загрози, оборонної промисловості та протидії гібридним викликам. Загалом партнерство ЄС-Австралія постає як частина ширшої коаліції демократичних партнерів, зацікавлених у вільній торгівлі, багатосторонності й міжнародному порядку, заснованому на правилах.

Переосмислення перезавантаження відносин між ЄС і Великою Британією в мінливому глобальному контексті

(англ. Rethinking the EU-UK Reset in a Shifting Global Context)

Лука Чинчипініні, *Instituto Affari Internazionali (IAI)*, Італія
10.04.2026

Автор аналізує, як криза навколо Ірану та більш непередбачувана політика Дональда Трампа прискорюють зближення Великої Британії з Європейським Союзом. Важливо звернути увагу на те, що цей процес не виник раптово, а є продовженням глибшої структурної тенденції. Після Брекзиту, повномасштабного російського вторгнення в Україну, зростання напруги в НАТО, енергетичних ризиків і глобальних торговельних потрясінь інтереси Лондона й Брюсселя дедалі більше збігаються в економіці, безпеці та обороні.

Якраз криза на Близькому Сході стала показовим епізодом цієї зміни. Уряд Кіра Стармера не захотів автоматично підтримати американсько-ізраїльські удари по Ірану й дозволив використання британських баз лише для обмежених оборонних операцій. Це спричинило напруження зі США, але водночас показало, що Лондону дедалі складніше поєднувати особливі відносини з Вашингтоном із власними правовими, політичними та європейськими інтересами.

Найреалістичніший прогрес у відносинах ЄС і Великої Британії можливий у практичних сферах: аграрній угоді, електроенергетичному ринку, кліматичній політиці, енергетичній безпеці, захисті критичної інфраструктури, перевірці інвестицій, безпеці ланцюгів постачання та оборонній співпраці. Водночас потенціал зближення залишається обмеженим. Брюссель не хоче створювати для Лондона модель вибіркової участі в політиках ЄС, коли Велика Британія отримує доступ до вигідних сфер співпраці без ширших правил і зобов'язань. Британський уряд, у свою чергу, поки не готовий повертатися до митного союзу, свободи пересування людей або єдиного ринку. Тому новий етап відносин може покращити практичну співпрацю, але його глибина залежатиме від того, чи будуть готові обидві сторони знайти певний компроміс.

Чи може оборонна співпраця дати поштовх відносинам між Туреччиною та ЄС?

(англ. Could defence cooperation generate a spillover effect for Türkiye–EU relations?)

Демір Мурат Сейрек, European Policy Centre (EPC), аналітичний центр на рівні ЄС

15.04.2026

Чи може оборонна співпраця між Туреччиною та ЄС стати поштовхом до ширшого переосмислення їхніх відносин? Автор виходить із того, що Європа потребує посилення власних оборонних спроможностей через війну Росії проти України та невизначеність довгострокових гарантій США. У цьому контексті Туреччина є важливим потенційним партнером, адже вона має другу за чисельністю армію в НАТО, стратегічне географічне положення та швидко зростаючу оборонну промисловість.

Водночас автор наголошує, що оборонна співпраця не може розвиватися лише на основі прагматичної вигоди. Вона потребує довіри, передбачуваності, політичної сумісності й довгострокового планування. І саме тут виникають головні перешкоди: демократичний відкат у Туреччині, занепокоєння ЄС щодо верховенства права й фундаментальних свобод, непередбачуваність зовнішньої політики Анкари, її зв'язки з Росією та Китаєм, низька узгодженість із зовнішньою політикою ЄС, а також питання Кіпру.

Попри це, потенціал співпраці значний. Турецький оборонний сектор швидко розвивається, дедалі більше інтегрується в європейські виробничі ланцюги й зацікавлений у новій європейській оборонній архітектурі, зокрема у механізмах на кшталт SAFE – інструменту фінансування спільних оборонних закупівель і розвитку європейських оборонних спроможностей. Важливо, що підтримка такого курсу існує не лише в уряді, а й у турецької опозиції, яка пов'язує поглиблення співпраці з ЄС із демократизацією та поверненням до європейського курсу.

Таким чином, оборонна співпраця сама по собі не трансформує відносини ЄС-Туреччина, але за сприятливих політичних умов може зміцнити довіру, поглибити стратегічну взаємозалежність і допомогти переосмислити Туреччину як важливого учасника європейської безпеки, а не лише як складну політичну проблему.

Перший польсько-французький міжурядовий саміт у Гданську

(пол. *Pierwszy Polsko-Francuski Szczyt Międzyrządowy w Gdańsku*)

Аманда Дзюбінська, *Polish Institute of International Affairs (PISM)*, Польща

24.04.2026

20 квітня у Гданську відбувся перший польсько-французький міжурядовий саміт, і авторка розглядає його як практичне втілення Договору про посилену співпрацю і дружбу, підписаного в Нансі у травні 2025 року. Зустріч Дональда Туска та Еммануеля Макрона стала моментом запуску постійного механізму щорічних консультацій між урядами Польщі та Франції.

Найважливіші домовленості стосуються оборони, промисловості та ядерної енергетики. У безпековій сфері сторони підтвердили намір посилювати європейську оборонну готовність, розвивати оборонно-технологічну й промислову базу ЄС та зміцнювати європейський стовп НАТО. Окреме значення має співпраця у сфері супутникового зв'язку, спільних військових навчань і сучасних систем комунікації, зокрема через угоду між польською компанією RADMOR та концернами Thales і Airbus.

Другий ключовий напрям – ядерна енергетика. Польща і Франція розглядають її як інструмент декарбонізації, безпеки постачання та промислової конкурентоспроможності. Співпраця має охоплювати не лише будівництво АЕС, а й інженерні послуги, експлуатацію, безпеку, дослідження, малі модульні реактори та розвиток європейського ядерного ланцюга вартості.

Саміт також показав, що польсько-французьке зближення вписується у ширший європейський курс на економічну безпеку та технологічну стійкість. Ідеться про співпрацю в напівпровідниках, захисті транспортних і енергетичних систем, кібербезпеці, критичній інфраструктурі та протидії гібридним загрозам. У цьому контексті партнерство має значення і для України, адже тісніша координація між Польщею та Францією може посилити спроможність ЄС узгоджувати позиції щодо підтримки України, санкцій проти Росії та безпеки східного флангу НАТО.

РОСІЯ, УКРАЇНА ТА СХІДНИЙ ВИМІР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Російський підхід до перемир'я і пастки, які він створює для Європи

(англ. The Russian Way of Ceasefires and the Traps It Sets for Europe)

Валерій Акіменко, Кір Джайлз, *International Centre for Defence and Security (ICDS)*, Естонія

31.03.2026

Автори аналізують російську практику припинення вогню й наочно демонструють, що Москва часто розглядає такі домовленості не як шлях до миру, а як інструмент продовження війни в іншій формі. У дослідженні використовується поняття “недоговороздатності” – свідомої нездатності вести переговори добросовісно й виконувати досягнуті угоди. Росія погоджується на припинення вогню тоді, коли вважає, що замороження бойових дій дасть їй більше переваг, ніж їх продовження, але це не означає відмови від її воєнних цілей.

На прикладах Чечні, Грузії, України та Сирії автори показують повторювану модель: Росія домагається нечітких, асиметричних і слабо контрольованих домовленостей, які стримують жертву агресії, але не створюють реальних обмежень для Москви. Типовими пастками є розмиті формулювання, відсутність механізму примусу, слабкий моніторинг, можливість маніпулювати поняттями “миротворці”, “особливий статус”, “терористи” або “безпекові заходи”.

Найважливіший для України висновок стосується Мінських домовленостей. Авторі підкреслюють, що вони не усунули першопричину війни – російську агресію, а фактично прийняли російську фікцію про “внутрішній конфлікт”. Відсутність контролю над кордоном, слабкість місії ОБСЄ та вимога політичних поступок до реального відновлення безпеки створили для України політичну пастку.

Головний урок полягає в тому, що будь-яке майбутнє припинення вогню з Росією має сенс лише за наявності чітких формулювань, реального механізму примусу, захищеного моніторингу й гарантів, здатних завдати Москві відчутних військових або економічних витрат за порушення домовленостей. Без цього погано укладена угода може виявитися гіршою за відсутність угоди.

Білорусь провела перевірку готовності своїх збройних сил

(пол. *Białoruś sprawdziła swoje siły zbrojne*)

Анна Марія Динер, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща
01.04.2026

У дослідженні розглядається найтриваліша та наймасштабніша за останні роки перевірка бойової готовності білоруської армії. Авторка показує, що ці маневри були також і політичним сигналом для України та східного флангу НАТО. На відміну від попередніх років, Мінськ не приховував навчання, а широко висвітлював їх в офіційних медіа, демонструючи зростання бойових спроможностей армії.

Перевірка мала дві пов'язані частини: одна проводилася за прямим наказом Лукашенка й під його контролем, інша – за планами Міністерства оборони та Генштабу. У навчаннях були задіяні механізовані, артилерійські, інженерні, зенітно-ракетні підрозділи, авіація, сили спеціальних операцій, радіоелектронна боротьба, безпілотні системи та територіальна оборона. Окремо випробовувалася здатність швидко мобілізувати резервістів.

Ключовим мотивом навчань є засвоєння уроків війни в Україні. Білоруська армія приділяє дедалі більше уваги безпілотникам, ППО, розвідці, РЕБ і взаємодії різних родів військ. Імовірна участь російських інструкторів підтверджує глибоку військову інтеграцію Мінська з Москвою. На жаль, Білорусь не тільки надає Росії територіальну й інфраструктурну підтримку, а й допомагає її воєнним зусиллям через розміщення систем, пов'язаних із дронними атаками, та співпрацю підприємств із російським оборонним сектором. На думку авторки, НАТО має уважно стежити за змінами в білоруській армії, адже в разі конфлікту вона може виконувати вже не допоміжні, а ширші бойові завдання.

Заморожені активи Росії як лакмусовий папірець для ЄС

(англ. Russia's Frozen Assets: A Litmus Test for the EU)

Франческо Джумеллі, *Instituto Affari Internazionali (IAI)*, Італія
03.04.2026

Автор аналізує долю приблизно 210 млрд євро російських державних активів, заморожених у ЄС після повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Це питання певною мірою стало випробуванням для Європейського Союзу: чи здатен він одночасно підтримувати Україну, дотримуватися принципу верховенства права, зберігати фінансову стабільність і діяти стратегічно в умовах війни.

ЄС поки не конфіскує самі заморожені російські активи, а використовує лише додаткові доходи, які виникають від їхнього зберігання та реінвестування у європейській фінансовій системі. Такий підхід дозволяє спрямовувати кошти Україні, не переходячи до прямого вилучення суверенних резервів Центрального банку Росії. Пряма конфіскація залишається юридично й політично складною, адже вона може створити прецедент у міжнародному праві, підірвати довіру до європейських фінансових інституцій і поставити Бельгію та Euroclear під значні судові й фінансові ризики.

У грудні 2025 року ЄС обрав обережніший шлях – спільне запозичення для підтримки України замість прямого використання заморожених активів. Проте автор наголошує, що це лише тимчасовий компроміс. Потреби України зростають, підтримка США залишається невизначеною, а Росія вже намагається перетворити питання активів на предмет гео-політичного торгу.

Головний висновок дослідження полягає в тому, що бездіяльність також має ціну. Те, як ЄС розпоряджатиметься замороженими російськими активами, визначатиме як масштаб підтримки України, так і довіру до Союзу як до правового, фінансового й стратегічного актора.

Тепер Україна має сильні козири

(англ. Ukraine Has the Cards Now)

Тетяна Федосюк, Тарас Кузьо, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія

13.04.2026

В інтерв'ю політолог Тарас Кузьо аналізує нинішні переговори навколо України як процес, що не має реального змісту без зміни російських цілей. На його думку, коли Кремль говорить про “усунення корінних причин війни”, він має на увазі не нейтральні безпекові умови, а фактичне підпорядкування України: пріоритет російської мови, вплив Російської православної церкви, прийняття російських історичних міфів і відмову від європейської інтеграції. Тобто російське бачення “миру” означає фактично знищення української політичної, культурної та європейської суб'єктності.

Кузьо різко критикує підхід адміністрації Трампа, яка, на його думку, тисне переважно на Україну, а не на Росію, і частково відтворює кремлівську логіку великих держав та сфер впливу. Він також відкидає ідею “територій в обмін на мир”, наголошуючи, що поступки агресору лише створять нові ризики для Європи.

Водночас політолог відзначає, що позиції України та більшості європейських партнерів суттєво зблизилися: східноєвропейське бачення російської загрози стало впливовішим у Брюсселі, а підтримка ЄС, Великої Британії та Норвегії посилює українські позиції. Окремо Кузьо підкреслює трансформацію України з отримувача допомоги на стратегічного партнера: близько 60% військового обладнання вже виробляється всередині країни, а український оборонний сектор, зокрема сотні компаній у сфері дронів, допомагає Заходу адаптуватися до війни XXI століття. Таким чином, Україна має власні важелі впливу, а реальний тиск на Росію сьогодні створює передусім українська армія.

Гострий кіготь ведмедя чи вразлива зона? Російські збройні сили на Далекому Сході

(англ. The Bear's Sharp Claw or a Soft Underbelly? Russian Armed Forces in the Far East)

Ю Коїдзумі, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія
14.04.2026

Повномасштабна війна Росії проти України змінила військову ситуацію на Далекому Сході Росії та вплинула на безпекове середовище Японії. Сухопутні сили Східного військового округу були суттєво виснажені: значна частина боєздатного особового складу й техніки була перекинута на український фронт, а втрати далекосхідних підрозділів можуть бути співмірними з довоєнною чисельністю всього сухопутного компонента округу. Це означає, що швидке відновлення російської сухопутної сили в регіоні буде складним і тривалим.

Водночас Росія не зникає як військовий фактор в Азії. Її авіація, Тихоокеанський флот і стратегічні ядерні сили залишаються активними. Далекий Схід наразі більше використовується як тилловий простір для війни проти України. Після українських ударів по російських авіабазах Москва почала перекидати стратегічні бомбардувальники далі на схід, зокрема в Амурську область і на Камчатку. Паралельно зростає значення ядерного стримування, підводного флоту й військово-морського сигналювання в Тихому океані.

Найважливішою геополітичною зміною є поглиблення військових зв'язків Росії з Північною Кореєю та Китаєм. КНДР постачає Росії боеприпаси, ракети й навіть військовий персонал, тоді як Китай забезпечує технології подвійного призначення, промислові компоненти й певну фінансову підтримку через закупівлі енергоносіїв. Таким чином, можна зробити висновок, що Україна виснажує Росію локально і також на протилежному кінці Євразії, водночас підштовхуючи Москву до глибшої залежності від авторитарних партнерів.

Естонія і «донбаський сценарій»: хибна аналогія

(англ. Estonia and the Donbas Scenario: A Misleading Analogy)

*Ігор Грецький, International Centre for Defence and Security (ICDS),
Естонія*

23.04.2026

Зараз часто проводять паралелі між Україною 2014 року та сучасною Естонією, побоюючись повторення “донбаського сценарію”. Автор визнає, що Росія й надалі вестиме гібридну війну проти Європи, однак наголошує, що перенесення українського досвіду на Нарву або Естонію загалом є аналітично хибним.

Ключова теза полягає в тому, що Росія не починає силові операції раптово. Перед застосуванням сили Москва зазвичай роками готує політичні, інформаційні, інституційні та військові умови всередині цільової держави. У 2014 році Україна була вразливою через поєднання кількох чинників: частина суспільства ще мала ілюзії щодо Росії, державні інституції були значною мірою інфільтровані, армія залишалася недофінансованою й неготовою до війни, а реальних союзницьких гарантій безпеки не існувало.

Естонія, за оцінкою автора, має принципово іншу ситуацію. Вона давно усвідомлює російську загрозу, має високий рівень суспільної готовності до оборони, політичний консенсус щодо безпеки, боєздатні збройні сили, резерв і підтримку НАТО. Тому навіть сама наявність російськомовного населення не створює умов для повторення сценарію Криму чи Донбасу.

Проте Росія може використовувати страх перед “новим Донбасом” у Балтії як інформаційний інструмент, щоб розсіювати увагу Європи та послаблювати фокус на підтримці України.

Проблеми Путіна: під зростаючим економічним і військовим тиском Кремль може або тягнути час, або піти на ескалацію

(англ. Putin's troubles: Facing mounting economic and military pressure, the Kremlin may try to muddle through – or escalate)

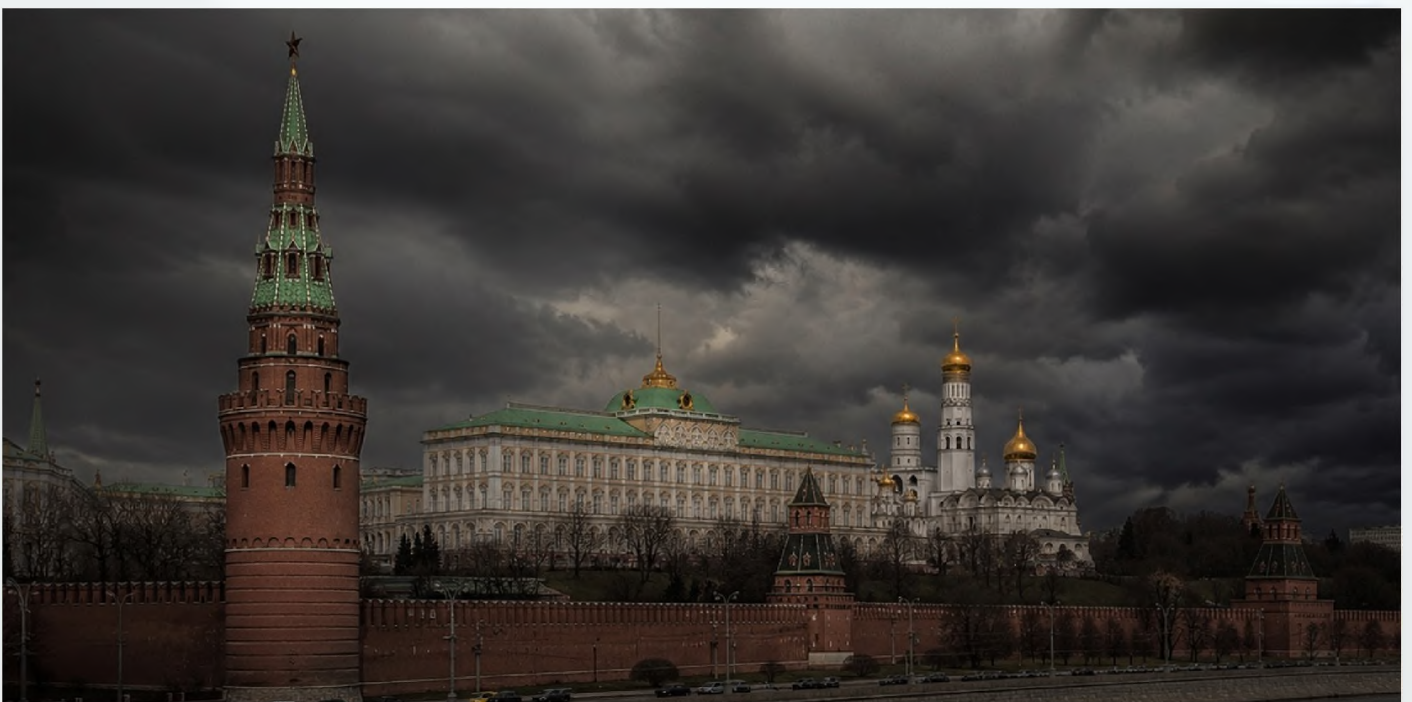
Ондржей Діпріх, European Union Institute for Security Studies (EUISS), аналітичний центр на рівні ЄС

27.04.2026

Економічні та військові труднощі поступово звужують простір для маневру Кремля у війні проти України. Автор вважає, що російська економіка ще не колапсує, а армія ще здатна воювати, однак Москва дедалі більше витрачає майбутні ресурси країни заради продовження війни сьогодні. Тимчасове зростання нафтових доходів після американської кампанії проти Ірану не змінює глибших проблем. Бюджетний дефіцит уже перевищив запланований рівень на весь рік, активи Фонду національного добробуту суттєво скоротилися, дорогі кредити стримують бізнес і споживання, а ринок праці працює майже на межі через гострий дефіцит робочої сили.

На фронті ситуація для Росії також ускладнюється. Україна стабілізувала оборону, повертає перевагу в дронівій війні, завдає ударів углиб російської території та отримує новий ресурс завдяки європейському фінансуванню. Водночас Росії дедалі важче компенсувати втрати особового складу. Обіцяні фінансові бонуси за підписання військових контрактів уже, ймовірно, не дають такого ефекту, як раніше.

Автор описує дві можливі реакції Кремля. Перша – спроба протриматися без різких рішень: тягнути час, покладатися на нафтові доходи, пряме державне втручання в економіку, а також втому України та Європи. Другий варіант – це ескалація, яка включає нову відкриту мобілізацію й жорсткіше переведення країни на воєнну модель. Навіть можливе припинення вогню автор не трактує як справжній мир, адже воно може стати паузою для відновлення російських сил. Загалом, Кремль треба стримувати не очікуванням його значного послаблення, а прискоренням оборонної готовності та стабільною підтримкою України як ключового елементу ширшої європейської безпеки.

EEYES – простір для молоді, що творить майбутнє вже сьогодні!

EEYES – молодіжний напрям Благодійного фонду UDoNation («Ти створюєш націю»). Це платформа, яка робить талановиту молодь видимою та відкриває нові можливості для розвитку й реалізації. Тут молоді люди отримують досвід, проявляють потенціал і долучаються до створення сучасної інтелектуальної та культурної спільноти.

У межах EEYES Insight Lab проводяться аналітичні дослідження, а заходи – квартирники, відкриті лекції, панельні дискусії, форуми – стають майданчиком для обміну ідеями. Важливим напрямом є культурне представництво у Берліні, де відбуваються міжнародні дебати та зустрічі з партнерами.

Інформаційна стрічка в Instagram висвітлює актуальні події, а робота з грантовими заявками забезпечує сталість проєктів. До кожного напрямку передбачені стажування, тож учасники отримують не лише знання, а й практичний досвід.

EEYES – це середовище, де молоді голоси стають чутними, а ідеї перетворюються на реальні дії.

WEBSITE

TELEGRAM

INSTAGRAM

FACEBOOK

ВИКОРИСТАНІ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Mikhelidze, Nona. The American War in Iran Is Not a Victory for Russia. Here's Why. Istituto Affari Internazionali (IAI), April 1, 2026. URL: <https://www.iai.it/en/publications/c05/american-war-iran-not-victory-russia-heres-why>
2. Hatzidiakos, Andréas C. The bill will come due: The short, medium and long-term consequences of the Iran war. Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), April 8, 2026. URL: <https://www.eliamep.gr/en/the-bill-will-come-due-the-short-medium-and-long-term-consequences-of-the-iran-war/>
3. Allard, Jean-Claude. Ormuz, Bab el-Mandeb : la guerre dans la guerre. Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS), April 8, 2026. URL: <https://www.iris-france.org/ormuz-bab-el-mandeb-la-guerre-dans-la-guerre/>
4. Hatzidiakos, Andréas C. The strategy Iran built for forty years – and the war the West still doesn't understand. Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), April 23, 2026. URL: <https://www.eliamep.gr/en/the-strategy-iran-built-for-forty-years-and-the-war-the-west-still-doesnt-understand/>
5. Santopinto, Federico. Ce que les élections hongroises nous apprennent de l'Union européenne. Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS), April 14, 2026. URL: <https://www.iris-france.org/ce-que-les-elections-hongroises-nous-apprennent-de-lunion-europeenne/>
6. Hawkins, Jeff. Trump's Geriatric Foreign Policy. Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS), April 21, 2026. URL: <https://www.iris-france.org/en/trumps-geriatric-foreign-policy/>
7. Naves, Marie-Cécile. La géopolitique est une préoccupation sous-estimée de l'électorat pour 2027. Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS), April 30, 2026. URL: <https://www.iris-france.org/la-geopolitique-est-une-preoccupation-sous-estimee-de-lelectorat-pour-2027/>
8. Schoenmaker, Dirk. Risks for Europe of US dominance of global asset management. Bruegel, April 8, 2026. URL: <https://www.bruegel.org/policy-brief/risks-europe-us-dominance-global-asset-management>
9. Peralta, Ignacio Álvarez. Relearning the language of power: how the EU can turn trade into geoeconomic deterrence. Elcano Royal Institute, April 13, 2026. URL: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/relearning-the-language-of-power-how-the-eu-can-turn-trade-into-geoeconomic-deterrence/>
10. Brender, Reinhold. From Deal to Rules: An EU Offer for TRIPP and Middle Corridor Governance. Egmont Institute, April 16, 2026. URL: <https://egmontinstitute.be/from-deal-to-rules-an-eu-offer-for-tripp-and-middle-corridor-governance/>
11. Mouttsakis, Panagiotis. The EU's Strategic Dependence on Critical Raw Materials. Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), April 16, 2026. URL: <https://www.eliamep.gr/en/the-eus-strategic-dependence-on-critical-raw-materials/>
12. Gala, Vito D.; Pagliardi, Giovanni; Shaliastovich, Ivan; Zenios, Stavros. The growing impact of political risk on financial markets. Bruegel, April 28, 2026. URL: <https://www.bruegel.org/analysis/growing-impact-political-risk-financial-markets>
13. Casarini, Nicola. The US-China Battle of Currencies Gives the Euro a Chance. Istituto Affari Internazionali (IAI), May 4, 2026. URL: <https://www.iai.it/en/publications/c41/us-china-battle-currencies-gives-euro-chance>
14. Kukk, Johann Erik; Tiik, Johanna Maarja. Two Sides of the Same Crisis: Climate, Security, and the Need for Co-Planning. International Centre for Defence and Security (ICDS), March 31, 2026. URL: <https://icds.ee/en/two-sides-of-the-same-crisis-climate-security-and-the-need-for-co-planning/>
15. From Arctic Exceptionalism to Strategic Confrontation. Center for the Study of Democracy, April 9, 2026. URL: <https://csd.eu/publications/publication/from-arctic-exceptionalism-to-strategic-confrontation/>
16. Touza, Lara Lázaro; Averchenkova, Alina; Briones, Andrea. From the Paris Agreement to the future of climate negotiations after COP30. Elcano Royal Institute, April 22, 2026. URL: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/work-document/from-the-paris-agreement-to-the-future-of-climate-negotiations-after-cop30/>
17. Siddi, Marco. Germany's energy transition: Building a just and resilient Energiewende amid economic and geopolitical crises. Finnish Institute of International Affairs (FIIA), April 2026. URL: <https://fiia.fi/en/publication/germanys-energy-transition>
18. Scazzieri, Luigi; Spatafora, Giuseppe. Assessing the damage: What the Iran war really means for Europe's defence. European Union Institute for Security Studies (EUISS), April 9, 2026. URL: <https://www.iss.europa.eu/publications/commentary/assessing-damage-what-iran-war-really-means-europes-defence>
19. Filkászová, Karin; Sklenár, Martin; Mangiameli, Federica; Nagy, Tomáš; Nagyová, Dominika; Zaborowski, Marcin; Kaushik, Anushka. Annual Battle Readiness on the Eastern Flank. GLOBSEC, April 12, 2026. URL: <https://www.globsec.org/publications/nato-eastern-flank-battle-readiness-2026>

1. Haukkala, Hiski; Raik, Kristi. The Circles of Security: The Role of the NB8 in (Northern) European Security. International Centre for Defence and Security (ICDS), April 17, 2026. URL: <https://icds.ee/en/nb8-series-the-circles-of-security-the-role-of-the-nb8-in-northern-european-security/>
2. Ilves, Toomas Hendrik. A Grand Strategy for Europe and the End of Pax Americana. International Centre for Defence and Security (ICDS), April 20, 2026. URL: <https://icds.ee/en/a-grand-strategy-for-europe-and-the-end-of-pax-americana/>
3. Sylvia, Noah. Public-Private Relationships in European Defence Tech. GLOBSEC, April 23, 2026. URL: <https://www.globsec.org/what-we-do/publications/public-private-relationships-european-defence-tech>
4. Jasiński, Łukasz. Nowa strategia wojskowa Niemiec. Polish Institute of International Affairs (PISM), April 28, 2026. URL: <https://www.pism.pl/publikacje/nowa-strategia-wojskowa-niemiec>
5. Gallo, Ernesto. The BRICS+ Are Still Alive and Kicking. Istituto Affari Internazionali (IAI), April 17, 2026. URL: <https://www.iai.it/en/publications/c05/brics-are-still-alive-and-kicking>
6. Przychodniak, Marcin. Plan rozwoju Chin 2026–2030. Kontynuacja modelu gospodarczego i zwiększanie niezależności. Polish Institute of International Affairs (PISM), April 17, 2026. URL: <https://www.pism.pl/publikacje/plan-rozwoju-chin-2026-2030-kontynuacja-modelu-gospodarczego-i-zwiekszanie-niezaleznosci>
7. Santos, Manuel Gracia; González, Blanca; Esteban, Mario; Picardo, Cristina de Esperanza. From region to world: geographical analysis of China's global presence. Elcano Royal Institute, April 21, 2026. URL: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/work-document/from-region-to-world-geographical-analysis-of-chinas-global-presence/>
8. Kollias, Dimitris. Race to the Regolith: Artemis II and the Astropolitics of the New Space Age. Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), April 1, 2026. URL: <https://www.eliamep.gr/en/race-to-the-regolith-artemis-ii-and-the-astropolitics-of-the-new-space-age/>
9. Velliet, Mathilde. Trump II vs. Digital Governance: A Crusade in the United States and Europe. Institut français des relations internationales (IFRI), April 1, 2026. URL: <https://www.ifri.org/en/studies/trump-ii-vs-digital-governance-crusade-united-states-and-europe>
10. Świeboda, Paweł. Preparedness can't wait: AI pushes cybersecurity into a new era. European Policy Centre (EPC), April 28, 2026. URL: <https://www.epc.eu/publication/preparedness-cant-wait-ai-pushes-cybersecurity-into-a-new-era/>
11. Kugiel, Patryk. UE i Australia zacieśniają partnerstwo w dziedzinie handlu oraz bezpieczeństwa. Polish Institute of International Affairs (PISM), April 2, 2026. URL: <https://www.pism.pl/publikacje/ue-i-australia-zaciesniaja-partnerstwo-w-dziedzinie-handlu-oraz-bezpieczenstwa>
12. Cinciripini, Luca. Rethinking the EU-UK Reset in a Shifting Global Context. Istituto Affari Internazionali (IAI), April 10, 2026. URL: <https://www.iai.it/en/publications/c05/rethinking-eu-uk-reset-shifting-global-context>
13. Seyrek, Demir Murat. Could defence cooperation generate a spillover effect for Türkiye–EU relations? European Policy Centre (EPC), April 15, 2026. URL: <https://www.epc.eu/publication/could-defence-cooperation-generate-a-spillover-effect-for-turkiye-eu-relations/>
14. Dziubińska, Amanda. Pierwszy Polsko-Francuski Szczyt Międzyrządowy w Gdańsku. Polish Institute of International Affairs (PISM), April 24, 2026. URL: <https://www.pism.pl/publikacje/pierwszy-polsko-francuski-szczyt-miedzyrzadowy-w-gdansk>
15. Akimenko, Valeriy; Giles, Keir. The Russian Way of Ceasefires and the Traps It Sets for Europe. International Centre for Defence and Security (ICDS), March 31, 2026. URL: <https://icds.ee/en/the-russian-way-of-ceasefires-and-the-traps-it-sets-for-europe/>
16. Dyner, Anna Maria. Białoruś sprawdziła swoje siły zbrojne. Polish Institute of International Affairs (PISM), April 1, 2026. URL: <https://www.pism.pl/publikacje/bialorus-sprawdzila-swoje-sily-zbrojne>
17. Giumelli, Francesco. Russia's Frozen Assets: A Litmus Test for the EU. Istituto Affari Internazionali (IAI), April 3, 2026. URL: <https://www.iai.it/en/publications/c41/russias-frozen-assets-litmus-test-eu>
18. Fedosiuk, Tetiana; Kuzio, Taras. Ukraine Has the Cards Now. International Centre for Defence and Security (ICDS), April 13, 2026. URL: <https://icds.ee/en/ukraine-has-the-cards-now/>
19. Koizumi, Yu. The Bear's Sharp Claw or a Soft Underbelly? Russian Armed Forces in the Far East. International Centre for Defence and Security (ICDS), April 14, 2026. URL: <https://icds.ee/en/the-bears-sharp-claw-or-a-soft-underbelly-russian-armed-forces-in-the-far-east/>
20. Gretskiy, Igor. Estonia and the Donbas Scenario: A Misleading Analogy. International Centre for Defence and Security (ICDS), April 23, 2026. URL: <https://icds.ee/en/estonia-and-the-donbas-scenario-a-misleading-analogy/>
21. Ditrych, Ondrej. Putin's troubles: Facing mounting economic and military pressure, the Kremlin may try to muddle through – or escalate. European Union Institute for Security Studies (EUISS), April 27, 2026. URL: <https://www.eiss.europa.eu/publications/commentary/putins-troubles-facing-mounting-economic-and-military-pressure-kremlin-may>

ФОТО ТА ЗОБРАЖЕННЯ

БЛИЗЬКИЙ СХІД, ІРАН І БЕЗПЕКА МОРСЬКИХ КОРИДОРІВ

<https://agsi.org/wp-content/uploads/2025/03/AP25017589787088-scaled-1.jpg>
<https://www.americanprogress.org/wp-content/uploads/sites/2/2026/03/IranWarCostsColumn-2264013096.jpg?w=1680>
https://live-production.wcms.abc-cdn.net.au/49598fbcc3a97050e7314e2d3d4ec697?impolicy=wcms_crop_resize&cropH=844&cropW=1500&xPos=0&yPos=78&width=862&height=485
<https://static01.nyt.com/images/2026/02/23/multimedia/23int-iran-nuclear-cqlw/23int-iran-nuclear-cqlw-mediumSquareAt3X.jpg>

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА, ДЕМОКРАТІЯ ТА СУСПІЛЬНІ НАСТРОЇ

https://www.theparliamentmagazine.eu/siteimg/news-main/ugc-1/fullnews/news/25704/25696_original.jpg
https://www.aoc.gov/sites/default/files/styles/alternative_xl/public/2025-07/070590-2000w-Brumidi-Cession-Louisiana.jpg.webp?h=9c288598&itok=vZCAkM_Y
<https://www.reuters.com/resizer/v2/CLH63R5NUZMINNPE2ZRSYAR5CM.jpg?auth=7ded47fa2ff8642d674781363e2fdc9f9362119cc3613c222c81aad256677c08&width=1080&quality=80>

ГЕОЕКОНОМІКА, ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАЛЕЖНОСТІ ЄС

https://www.bruegel.org/sites/default/files/styles/16_9_extra_large/public/2026-04/PB%2007.jpg.webp?itok=j3KEUHPN
<https://www.zabala.eu/wp-content/uploads/2024/11/EU-budget.jpeg>
<https://egmontinstitute.be/app/uploads/2026/04/Brender-PB-image.png>
https://gmcenter.com/wp-content/uploads/2022/05/shutterstock_2007345989.jpg
https://www.bruegel.org/sites/default/files/styles/16_9_extra_large/public/2026-04/GettyImages-2270383562.jpg.webp?itok=oQStXTNs
<https://assets.paperjam.lu/images/articles/euro-gains-ground-amid-escalating-us-china-trade-tensions/0.5/0.5/640/426/717166.jpg>

ЕНЕРГЕТИКА, КЛІМАТИЧНА ПОЛІТИКА ТА КЛІМАТИЧНА БЕЗПЕКА

https://www.azocleantech.com/images/Article_Images/ImageForArticle_898_17328930089571703.jpg
https://www.economist.com/cdn-cgi/image/width=1424,quality=80,format=auto/content-assets/images/20240622_CNP002.jpg
<https://cop30.br/en/news-about-cop30/call-of-belem-for-the-climate-urges-countries-to-respond-urgently-to-the-global-crisis/@images/image-6569-fe6a117fa15ba3d3864c860d839ea693.jpeg>
https://ver-und-entsorgung.verdi.de/++file++5e622fed663d198412fad8e5/download/1600x900_Depositphotos_20227801_1-2015.jpg

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЧНА АВТОНОМІЯ, ОБОРОНА ТА ВІЙСЬКОВА ГОТОВНІСТЬ

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/Tomahawk_Block_IV_cruise_missile_-crop.jpg
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/U-s-service-members-stand-by-a-patriot-missile-battery-in-gaziantep-turkey.jpg>

<https://storage.united24media.com/thumbs/1920x/3/69/749f4c1eb4ddd8fb2346c17862a8e693.png>
https://www.mfa.gov.lv/sites/mfa/files/styles/image_cut_from_bottom/public/gallery_images/NB8%20karogi%20%28%29.jpg?h=14138cb5&itok=iJ3rEzT4
<https://icds.ee/static/umm3765-1024x683.jpg.webp>
https://www.globsec.org/sites/default/files/styles/inline/public/2026-04/AdobeStock_1757331612-2.jpeg?itok=gT2qWE1B
https://media-cldnry.s-nbcnews.com/image/upload/t_fit-1500w,f_auto,q_auto:best/rockcms/2025-12/2511205-germany-military-ch-1136-1670fe.jpg

КИТАЙ, BRICS+ І ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОРЯДКУ

<https://img.epravda.com.ua/epravda/images/doc/9/9/49809/99161664ff6bc4c95bf1848fd3d415cf.jpeg?w=770&q=90&f=webp>
https://www.salzburgglobal.org/fileadmin/user_upload/news/shutterstock_2171952485_chinatech_1200x675.jpg
https://m.thepeninsulaqatar.com/get/maximage/20250201_1738426898-929.jpeg?1738426994

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, КІБЕРБЕЗПЕКА, ДРОНИ ТА КОСМОС

<https://www.thisiscolossal.com/wp-content/uploads/2026/05/artemisii-7.jpg>
https://www.ifri.org/sites/default/files/2026-03/shutterstock_editorial_10294027a.jpg
<https://www.cnet.com/a/img/resize/f29894a5c237551e372d5b2403cd4752e31edeaa/hub/2025/06/12/19cf8359-6b5b-4ee4-a189-7c6b24d4c2a0/claude-logo-and-app.jpg?auto=webp&fit=crop&height=675&width=1200>

ПАРТНЕРСТВА ЄС, РЕГІОНАЛЬНА ДИПЛОМАТІЯ ТА ЗОВНІШНІ ЗВ'ЯЗКИ

<https://www.theglobeandmail.com/resizer/v2/6MZKKD5FJ5EVJJZTOQNO2GB6E.jpg?auth=b0fa587c0ffcf367701991135522ffa73bcacdd8d5c642077f88a437c31ffeb4&width=1200&height=1200&quality=80&smart=true>
<https://www.brexitspotlight.org/wp-content/uploads/2024/10/Starmar-von-der-leyen-Oct-2024--1200x800.jpg>
<https://www.eureporter.co/wp-content/uploads/2025/03/european-union-and-turkey-8712836155854cxb-large.jpg>
<https://www.radiofrance.fr/pikapi/images/deffc97f-0d1e-4cd0-adf2-26f21ea5b766/2048>

РОСІЯ, УКРАЇНА ТА СХІДНИЙ ВИМІР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fspublic/publication/160811_minsk_II.jpg
<https://www.pism.pl/webroot/upload/images/biuletyny/Bia%C5%82oru%C5%9B%20sprawdzi%C5%82a%20swoje%20si%C5%82y%20zbrojne.jpg>
https://www.hhs.se/contentassets/b434f11c717348cc99e08be5ec932f39/20250617-shutterstock_2284224985-image-01.jpg?width=782&mode=crop&format=jpg&quality=90
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c1/Taras_Kuzio_Jan_2015.jpg/3840px-Taras_Kuzio_Jan_2015.jpg
https://static.themoscowtimes.com/image/article_1360/c0/TASS_55097362.jpg
<https://www.politico.eu/cdn-cgi/image/width=1200,height=675,fit=crop,quality=80,onerror=redirect,format=auto/wp-content/uploads/2024/12/24/image11-scaled.jpeg>

udonation.org
+38(068)0042001
info@udonation.org
53 Vasyl Tyutyunnyk Street, Office 23, Kyiv, Ukraine